

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 22.1.2014
COM(2014) 14 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Για μια ευρωπαϊκή βιομηχανική αναγέννηση

{SWD(2014) 14 final}

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Για μια ευρωπαϊκή βιομηχανική αναγέννηση

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση εξέρχεται από την πιο μακροχρόνια στα χρονικά της ύφεση. Το ΑΕΠ της ΕΕ των 28 αυξήθηκε κατά 0,2 % το τρίτο τρίμηνο του 2013. Η ανάκαμψη των δεικτών επιχειρηματικής αισιοδοξίας και εμπιστοσύνης δείχνουν ότι οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, οι βελτιώσεις της μακροοικονομικής διακυβέρνησης και τα μέτρα στον χρηματοπιστωτικό τομέα είχαν σαν αποτέλεσμα την επιτυχή σταθεροποίηση της ευρωπαϊκής οικονομίας. Η ΕΕ ακολουθεί τη σωστή κατεύθυνση, αλλά η ανάκαμψη παραμένει χαμηλή, σύμφωνα με προβλέψεις της Επιτροπής για αύξηση του ΑΕΠ της τάξης του 1,4 % για την ΕΕ των 28 το 2014 και για ποσοστά ανεργίας που θα ανέρχονται περίπου στο 11 % για την επόμενη διετία. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η **προώθηση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας με στόχο τη διατήρηση και την ενίσχυση της ανάκαμψης και την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» αποτελεί την πρώτη προτεραιότητα για την Επιτροπή και τα κράτη μέλη της ΕΕ.**

Η κρίση υπογράμμισε τη σημασία της πραγματικής οικονομίας και μιας ισχυρής βιομηχανίας. Οι αλληλεπιδράσεις της βιομηχανίας με τους υπόλοιπους οικονομικούς ιστούς της Ευρώπης εκτείνονται πολύ πέρα από τον μεταποιητικό τομέα, συμπεριλαμβάνοντας ανάντη τις πρώτες ύλες και την ενέργεια και κατόντη τον τομέα της παροχής υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις (π.χ. υλικοτεχνική υποστήριξη), την παροχή υπηρεσιών στους καταναλωτές (π.χ. παροχή υπηρεσιών εξυπηρέτησης μετά την πώληση για διαρκή αγαθά) ή τον τουρισμό. Οι βιομηχανικές δραστηριότητες είναι ενσωματωμένες σε όλο και πιο πλούσιες και πολύπλοκες αλυσίδες αξίας, συνδέοντας εμβληματικούς ομίλους επιχειρήσεων και μικρές ή μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) σε όλους τους τομείς και τις χώρες.

Η **οικονομική σημασία** των βιομηχανικών δραστηριοτήτων είναι πολύ μεγαλύτερη από αυτήν που υποδηλώνει το μερίδιό της από τη μεταποίηση στο ΑΕΠ. Η βιομηχανία αντιπροσωπεύει πάνω από το 80 % των ευρωπαϊκών εξαγωγών και το 80 % της έρευνας και καινοτομίας στον ιδιωτικό τομέα. Σχεδόν μία στις τέσσερις θέσεις εργασίας του ιδιωτικού τομέα είναι στη βιομηχανία, πρόκειται συχνά για πολύ εξειδικευμένες θέσεις εργασίας, ενώ κάθε επιπλέον θέση εργασίας στον μεταποιητικό τομέα δημιουργεί 0,5-2 θέσεις εργασίας σε άλλους τομείς.¹ **Η Επιτροπή θεωρεί ότι μια ισχυρή βιομηχανική βάση θα αποτελέσει**

¹ Rueda-Cantuche, José M.ª Sousa, N^b., Andreoni, V^a. and Arto, I^a «The Single Market as an engine for employment growth through the external trade», Joint Research centre, IPTS, Seville, 2012. Στην παρούσα ανακοίνωση, ο όρος μεταποίηση παραπέμπει στον τομέα Γ και υποδιαίρεσεις 10 έως 33 της NACE Αναθ. 2. Η βιομηχανία περιλαμβάνει ένα ευρύτερο σύνολο δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των μεταλλείων και λατομείων και των ενεργειακών δραστηριοτήτων.

Θεμελιώδη παράγοντα για την οικονομική ανάκαμψη και την ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης.

Γενικά, η βιομηχανία της ΕΕ έχει αποδείξει την ανθεκτικότητά της απέναντι στην οικονομική κρίση. Κατέχει παγκοσμίως ηγετική θέση σε αειφορία και αποδίδει πλεόνασμα ύψους 365 δισ. ευρώ στο πλαίσιο του εμπορίου μεταποιημένων βιομηχανικών προϊόντων (1 δισεκατομμύριο ευρώ ημερησίως)², που παράγονται κυρίως από μικρό αριθμό τομέων υψηλής και μέσης τεχνολογίας. Στους τομείς αυτούς περιλαμβάνονται οι τομείς των αυτοκινήτων, των μηχανημάτων και του εξοπλισμού, των φαρμάκων, των χημικών ουσιών, της αεροναυτικής, του διαστήματος και των δημιουργικών βιομηχανιών καθώς και τα προϊόντα αιχμής σε πολλούς άλλους τομείς, συμπεριλαμβανομένου του τομέα των τροφίμων.

Ωστόσο, οι συνέπειες της κρίσης είναι σοβαρές: από το 2008 και μετά σημειώθηκαν απώλειες 3,5 εκατομμυρίων θέσεων εργασίας στον μεταποιητικό τομέα· το μερίδιο της μεταποίησης στο ΑΕΠ έχει μειωθεί από 15,4 % στο 15,1 % κατά το τελευταίο έτος³, και οι επιδόσεις παραγωγικότητας της ΕΕ εξακολουθούν να χειροτερεύουν σε σύγκριση με αυτές των ανταγωνιστών μας.

Δύο πρόσφατες εκθέσεις⁴ της Επιτροπής εντόπισαν ορισμένες αδυναμίες που παρεμποδίζουν την ανάπτυξη. Η **εσωτερική ζήτηση** παραμένει χαμηλή, υπονομεύοντας τις εγχώριες αγορές των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων και διατηρώντας σε χαμηλά επίπεδα τις εμπορικές συναλλαγές εντός της ΕΕ μετά την κρίση. Το **επιχειρηματικό περιβάλλον** βελτιώθηκε στην ΕΕ συνολικά, αλλά η πρόοδος παραμένει άνιση. Το άκαμπτο διοικητικό και κανονιστικό περιβάλλον, οι δυσκαμψίες σε ορισμένες αγορές εργασίας και η ελλιπής ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς εξακολουθούν να αναχαιτίζουν τις δυνατότητες ανάπτυξης των επιχειρήσεων, και ιδίως των ΜΜΕ. **Οι επενδύσεις στην έρευνα και στην καινοτομία** παραμένουν σε πολύ χαμηλά επίπεδα, παρεμποδίζοντας τον αναγκαίο εκσυγχρονισμό της βιομηχανικής βάσης και εμποδίζοντας τη μελλοντική ανταγωνιστικότητα της ΕΕ. Οι εταιρείες της ΕΕ αντιμετωπίζουν υψηλότερες **τιμές ενέργειας** από τους περισσότερους μεγαλύτερους ανταγωνιστές μας,⁵ και αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην **πρόσβαση σε συντελεστές παραγωγής** όπως πρώτες ύλες, εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό και κεφάλαια σε ευνοϊκούς όρους.

² Εκτίμηση που βασίζεται σε στατιστικές της Eurostat για το εμπόριο. Ο αριθμός αυτός αναφέρεται μόνο σε μεταποιημένα προϊόντα και, επομένως, δεν περιλαμβάνει τις εμπορικές ροές ενέργειας και πρώτων υλών, στις οποίες η ΕΕ παρουσιάζει αρνητικό εμπορικό ισοζύγιο.

³ Αξίζει να σημειωθεί ότι, μολονότι σε ορισμένες χώρες (Σλοβακία, Λιθουανία, Αυστρία, Γερμανία και Κάτω Χώρες) το ποσοστό του μεταποιητικού τομέα στο ΑΕΠ αυξήθηκε από το 2007 και μετά, στα υπόλοιπα έχει μειωθεί.

⁴ Έκθεση για την ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα του 2013 με τίτλο «Πορεία προς την επαναβιομηχάνιση της γνώσης» στη διεύθυνση http://ec.europa.eu/enterprise/policies/industrial-competitiveness/competitiveness-analysis/european-competitiveness-report/files/eu-2013-eur-comp-rep_en.pdf και «Επιδόσεις ανταγωνιστικότητας των κρατών μελών και εφαρμογή της βιομηχανικής πολιτικής της ΕΕ» στη διεύθυνση http://ec.europa.eu/enterprise/policies/industrial-competitiveness/monitoring-member-states/files/scoreboard-2013_en.pdf.

⁵ Τόσο για την ηλεκτρική ενέργεια όσο και το φυσικό αέριο, η διαφορά τιμής με εξωτερικούς ανταγωνιστές (με την εξαίρεση κυρίως της Ιαπωνίας) αυξάνεται.

Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή ακολουθεί μια προσέγγιση ολοκληρωμένης βιομηχανικής πολιτικής όπως περιγράφεται στην βιομηχανική πολιτική επικοινωνιών του 2010 και 2012⁶, και εξέδωσε συστάσεις για την τόνωση της ανάπτυξης προς τα κράτη μέλη στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού εξαμήνου. Η **πλήρης εφαρμογή** αυτής της πολιτικής προσέγγισης σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο είναι σημαντική, προκειμένου να διασφαλιστεί η μελλοντική μας ανταγωνιστικότητα και να αυξηθεί το αναπτυξιακό δυναμικό μας. Για να είναι αποτελεσματικές, οι δράσεις πολιτικής πρέπει να είναι καλά συντονισμένες και να έχουν συνοχή από το περιφερειακό επίπεδο μέχρι το επίπεδο ΕΕ.

Ως συμβολή στη συζήτηση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου σχετικά με τη βιομηχανική πολιτική, η **παρούσα ανακοίνωση εκθέτει τις βασικές προτεραιότητες της Επιτροπής για τη βιομηχανική πολιτική**. Η έκθεση αυτή αντλεί στοιχεία από την ετήσια επισκόπηση για την ανάπτυξη, παρέχει επισκόπηση των δράσεων που έχουν ήδη αναληφθεί και προτείνει επιλεγμένες νέες δράσεις για να επιταχυνθεί η επίτευξη των εν λόγω προτεραιοτήτων. **Επισημαίνει ότι η βιομηχανική πολιτική και οι άλλες πολιτικές της ΕΕ διασυνδέονται σταδιακά περισσότερο μεταξύ τους όπως υποδεικνυόταν στην εμβληματική ανακοίνωση για τη βιομηχανική πολιτική το 2010 και τους λόγους για τους οποίους πρέπει να συνεχιστεί αυτή η διαδικασία διασύνδεσης. Ακόμη πιο σημαντικό είναι ότι η παρούσα ανακοίνωση τονίζει τη σημασία της πλήρους και αποτελεσματικής εφαρμογής της βιομηχανικής πολιτικής στην ΕΕ και έχει ως στόχο να διευκολύνει την επίτευξη του στόχου αυτού.**

Στη διαδικασία αυτή υλοποίησης μεταρρυθμίσεων για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, τα κράτη μέλη θα διαδραματίσουν θεμελιώδη ρόλο. Η ανάπτυξη νέων μέσων όπως είναι οι «Συμπράξεις για την ανάπτυξη, τις θέσεις απασχόλησης και την ανταγωνιστικότητα» μπορεί να αποβεί πολύ χρήσιμη για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας στην υλοποίηση αυτών των μεταρρυθμίσεων⁷.

2. ΜΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΕΝΙΑΙΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΑΓΟΡΑ: ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΝΟΣ ΕΛΚΥΣΤΙΚΟΥ ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΟΠΟΥ

Η εσωτερική αγορά εξακολουθεί να αποτελεί το επίκεντρο της οικονομικής επιτυχίας της ΕΕ. Στα μέσα της δεκαετίας του 1980 η εσωτερική αγορά άλλαξε τις προοπτικές για την ευρωπαϊκή οικονομία και μετά την κρίση η εσωτερική αγορά μπορεί εκ νέου να

⁶ COM(2012) 582 final «Μια ισχυρότερη ευρωπαϊκή βιομηχανία για την ανάπτυξη και την οικονομική ανάκαμψη», της 10.10.2012, και COM(2010) 614 final «Μια ολοκληρωμένη βιομηχανική πολιτική για την εποχή της παγκοσμιοποίησης — Η ανταγωνιστικότητα και η βιωσιμότητα τίθενται στο επίκεντρο» της 28.10.2010. Διάφορα κράτη μέλη, όπως η Γαλλία, η Ισπανία, η Γερμανία και το Ηνωμένο Βασίλειο έχουν επίσης καθορίσει βιομηχανικές ή στρατηγικές σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο κατά τα τελευταία έτη.

⁷ Αυτές οι αμοιβαία συμφωνημένες συμβατικές ρυθμίσεις των κρατών μελών θα μπορούσαν να στηρίξουν την υλοποίηση σχετικών πτυχών της βιομηχανικής πολιτικής αντικατοπτρίζοντας τις πολιτικές προτεραιότητες που εντοπίστηκαν στην κοινή ανάλυση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για την οικονομική κατάσταση στα κράτη μέλη και στον χώρο του ευρώ γενικότερα, με βάση των ειδικών για κάθε χώρα συστάσεων.

διαδραματίσει αυτό τον ρόλο, με σκοπό να αναζωογονήσει την οικονομία της ΕΕ ώστε να καταστεί η ΕΕ ένας πιο ελκυστικός τόπος για την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών.

Η εσωτερική αγορά παρέχει στις επιχειρήσεις της ΕΕ μεγάλη εγχώρια αγορά, διευκολύνει τη βελτίωση της παραγωγικότητας μέσω της μείωσης του κόστους των συντελεστών παραγωγής, επιτρέπει αποτελεσματικές επιχειρηματικές διαδικασίες και αυξάνει την απόδοση των επενδύσεων στην καινοτομία. Αλλά η εσωτερική αγορά διαθέτει ακόμη σημαντικές δυνατότητες ανάπτυξης και η περαιτέρω απλούστευση των κανόνων της εσωτερικής αγοράς μπορεί να οδηγήσει σε περαιτέρω βελτίωση της οικονομικής αποδοτικότητας. Η εμπάθυνση της εσωτερικής αγοράς μπορεί να επιφέρει ταχύτερη τεχνολογική αλλαγή. Η πιο σταθερή ενσωμάτωση των επιχειρήσεων της ΕΕ σε περιφερειακές και παγκόσμιες αλυσίδες αξίας είναι καθοριστικής σημασίας για την αύξηση της παραγωγικότητας. Καλοσχεδιασμένα και επίκαιρα ευρωπαϊκά πρότυπα θα επιταχύνουν τη διάδοση των καινοτομιών και οι μεταρρυθμίσεις της ΕΕ στο πεδίο των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας θα ενθαρρύνουν επίσης τη δημιουργικότητα και την καινοτομία. Αλλά η αποδέσμευση του πλήρους δυναμικού της εσωτερικής αγοράς απαιτεί την καλύτερη ενσωμάτωση των δικτύων υποδομών, την καλύτερη εφαρμογή και την απλοποίηση των κανόνων για τα αγαθά και τις υπηρεσίες, και ένα προβλέψιμο και σταθερό κανονιστικό πλαίσιο, σε συνδυασμό με σύγχρονες και αποτελεσματικές δημόσιες διοικήσεις.

2.1. Ολοκλήρωση της ενσωμάτωσης δικτύων: δίκτυα επικοινωνίας, ενέργειας και μεταφορών

Η εσωτερική αγορά δεν μπορεί να λειτουργήσει ομαλά χωρίς ολοκληρωμένη υποδομή. Η πράξη για την ενιαία αγορά II προτείνει τέσσερις δράσεις για την προώθηση της ανάπτυξης των θαλάσσιων, αεροπορικών και σιδηροδρομικών μεταφορών, καθώς και μια πρωτοβουλία με σκοπό την ενίσχυση της εφαρμογής και της επιβολής της τρίτης δέσμης ενεργειακών μέτρων για την απελευθέρωση και την ολοκλήρωση των ευρωπαϊκών αγορών ενέργειας. Στις αρχές του 2013 η Επιτροπή πρότεινε την τέταρτη δέσμη μέτρων για τους σιδηροδρόμους, που καθιστά ευκολότερη την είσοδο και τη λειτουργία σιδηροδρομικών επιχειρήσεων στην αγορά της ΕΕ.⁸ Στον τομέα των θαλάσσιων μεταφορών, η Επιτροπή εκπόνησε σχέδια, τον Ιούλιο του 2013, για τη διευκόλυνση των τελωνειακών διατυπώσεων για πλοία, και τη μείωση των γραφειοκρατικών διαδικασιών, τη μείωση των καθυστερήσεων στους λιμένες και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας του τομέα. Η Επιτροπή λαμβάνει επίσης δραστικά μέτρα για την επιβολή εκπλήρωσης των υποχρεώσεων των κρατών μελών στο πλαίσιο του

⁸ Η δέσμη αυτή μέτρων αποτελεί ένα σημαντικό βήμα για τη δημιουργία ενός λειτουργικού ενιαίου ευρωπαϊκού σιδηροδρομικού χώρου, στον οποίο τυποποιημένα στοιχεία σιδηροδρομικών αμαξοστοιχιών θα αντικαταστήσουν προοδευτικά το ευρύ φάσμα εξατομικευμένου σιδηροδρομικού τροχαίου υλικού και οι διαδικασίες έγκρισης αμαξοστοιχιών θα είναι εναρμονισμένες. Η κοινή επιχείρηση «Shift2Rail» θα στηρίξει τη διαδικασία αυτή με την ομαδοποίηση δημόσιων και ιδιωτικών κεφαλαίων για την επιτάχυνση της ανάπτυξης και της εξάπλωσης νέων τεχνολογιών και λύσεων.

Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού.⁹ **Προς το παρόν, παρατηρούνται καθυστερήσεις όσον αφορά την έγκριση, την πλήρη υλοποίηση και/ή την εκτέλεση αυτών των πρωτοβουλιών.**

Η ανάπτυξη μιας εσωτερικής αγοράς ενέργειας απαιτεί τόσο την πλήρη εφαρμογή του νομοθετικού πλαισίου από όλα τα κράτη μέλη όσο και ολοκληρωμένα **δίκτυα στον τομέα της ενέργειας**, που αναμένεται να ευνοήσουν τον ανταγωνισμό στην εσωτερική αγορά και να μειώσουν το κόστος της ενέργειας για τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις. Απαιτούνται σημαντικές επενδύσεις για τον εκσυγχρονισμό των ευρωπαϊκών ενεργειακών υποδομών για τη σύνδεση «νησίδων» ενέργειας, επιτρέποντας μεταφορές ενέργειας εντός της εσωτερικής αγοράς, και παρέχοντας τη δυνατότητα στη βιομηχανία της ΕΕ να επωφεληθεί από μεγαλύτερη ασφάλεια ενεργειακού εφοδιασμού και χαμηλότερες τιμές.¹⁰

Η υποδομή της ΕΕ πρέπει να ανταποκριθεί στις κοινωνικές απαιτήσεις και να διευκολύνει τις τεχνολογικές αλλαγές. Η εμφάνιση **καθαρών οχημάτων και πλωτών σκαφών** αποτελεί βασική πρόκληση για τη βιομηχανία της ΕΕ στην προσπάθειά της να διατηρήσει την ανταγωνιστική της θέση. Η ανάπτυξη αυτή εξαρτάται, τόσο από την παροχή νέων τεχνολογιών όσο και από την εγκατάσταση της απαραίτητης υποδομής για τους χρήστες. Η έγκριση της προτεινόμενης οδηγίας¹¹ σχετικά με την εγκατάσταση υποδομής εναλλακτικών καυσίμων θα εξουσιοδοτήσει τα κράτη μέλη ώστε να καλύψουν ένα ελάχιστο ποσοστό υποδομών για εναλλακτικά καύσιμα, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρικών υποδομών επαναφόρτισης σταθμών με κοινά πρότυπα διεπαφής.

Η Επιτροπή καλεί το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να εγκρίνουν την εν λόγω πρόταση στις αρχές του 2014.

Όπως αναφέρεται στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Οκτωβρίου 2013, ψηφιακά προϊόντα και υπηρεσίες είναι πολύ σημαντικές για την αναβάθμιση της ευρωπαϊκής βιομηχανίας. Για την υποστήριξη της ανάπτυξης των απαιτούμενων υπηρεσιών επικοινωνιών του Σεπτεμβρίου 2013, η Επιτροπή πρότεινε ένα φιλόδοξο πρόγραμμα για την υλοποίηση της

⁹ Στον τομέα των οδικών μεταφορών, η καλύτερη επιβολή των διατάξεων για την πρόσβαση στην αγορά είναι απαραίτητη για το περαιτέρω άνοιγμα της αγοράς. Η εναρμόνιση της ασφάλειας και των τεχνικών κανόνων στις οδικές μεταφορές έχει ήδη πραγματοποιηθεί ανοίγοντας τον δρόμο για πιθανή απελευθέρωση του τομέα αυτού σε επίπεδο ΕΕ.

¹⁰ Στις 14 Οκτωβρίου 2013 η Επιτροπή εξέδωσε έναν κατάλογο 248 βασικών έργων υποδομής για την ενέργεια, τα οποία, βάσει των νέων κατευθυντήριων γραμμών για τις διευρωπαϊκές υποδομές στον τομέα της ενέργειας (ΔΕΔ-Ε), θα επωφεληθούν από ταχύτερες και αποτελεσματικότερες διαδικασίες αδειοδότησης και βελτιωμένη κανονιστική αντιμετώπιση. Επιπλέον, το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συμφώνησαν τον Δεκέμβριο του 2013 σχετικά με τη δημιουργία της **διευκόλυνσης «Συνδέοντας την Ευρώπη»** (ΔΣΕ), ένα κονδύλιο ύψους 33,2 δισεκατομμυρίων ευρώ για τη χρηματοδότηση και την προσέλκυση επενδύσεων με σκοπό τη βελτίωση των ευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών, ενέργειας και των ψηφιακών δικτύων. Η ΔΣΕ θα συμβάλει στη δημιουργία υψηλών επιδόσεων και περιβαλλοντικά βιώσιμων διασυνδεδεμένων δικτύων σε όλη την Ευρώπη. Στο ΔΣΕ έχουν διατεθεί 5,85 δισεκατομμύρια ευρώ για τις διευρωπαϊκές υποδομές στον τομέα της ενέργειας για την περίοδο 2014-20 που θα συμβάλουν στην ολοκλήρωση της αγοράς και την ασφάλεια του εφοδιασμού στο ενεργειακό σύστημα της ΕΕ.

¹¹ COM(2013) 18 final της 24.1.2013 «Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την ανάπτυξη υποδομών εναλλακτικών καυσίμων».

ενιαίας αγοράς στον τομέα των τηλεπικοινωνιών η οποία αποσκοπεί στην προώθηση των επενδύσεων, και λαμβάνοντας μέτρα για την περαιτέρω μείωση του κατακερματισμού των ρυθμίσεων στην ΕΕ, με ταυτόχρονη προώθηση του ανταγωνισμού στις ευρυζωνικές υπηρεσίες.

Πέραν της ανάπτυξης υποδομών, η σύγκλιση των **τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών** με ενέργεια και των δικτύων υποστήριξης δημιουργεί νέες ευκαιρίες και προκλήσεις για τη βιομηχανία. Η πρόκληση είναι η εγκατάσταση ψηφιακών δικτύων γενικής εφαρμογής με το επίπεδο ασφάλειας και ανθεκτικότητας που απαιτούνται για την υποστήριξη των επιχειρήσεων στις λειτουργίες τους. Ο αντίκτυπος αυτών των αλλαγών έχει αρχίσει να εμφανίζεται και θα παρέχει ευκαιρίες στην αγορά, ιδίως για τις βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής. Η διάταξη των ευφών δικτύων, θα απαιτηθεί επίσης κατάλληλες για το σκοπό αυτό κανονιστικό πλαίσιο καθώς και την ανάπτυξη κατάλληλων προτύπων διαλειτουργικότητας. Η ΕΕ, τα κράτη μέλη, οι περιφέρειες και η βιομηχανία, όλοι έχουν ένα ρόλο να διαδραματίσουν στην προώθηση της ψηφιοποίησης των επιχειρηματικών διεργασιών και στην ανάπτυξη της βιομηχανικής διάσταση του ψηφιακού θεματολογίου.

Διαστημικές υποδομές και συναφείς εφαρμογές στη βιομηχανία και στις υπηρεσίες προσφέρουν δυναμικό για την τόνωση της βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας για τη δημιουργία οικονομικής ανάπτυξης και θέσεων εργασίας. Η ΕΕ έχει σημαντικό ρόλο στον τομέα αυτό, επειδή λόγω του υψηλού κόστους των διαστημικών έργων θα είναι πιο οικονομικό για τα κράτη μέλη να συγκεντρώσουν τις επενδύσεις και να επωφεληθούν από κοινού από τις ευκαιρίες που προκύπτουν από αυτά. Σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και με ειδικές οργανώσεις και οργανισμούς (όπως ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Διαστήματος και ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για το παγκόσμιο δορυφορικό σύστημα πλοήγησης (GSA), η Επιτροπή ολοκληρώνει τις διαστημικές υποδομές των εμβληματικών προγραμμάτων τους Galileo και Κοπέρνικος, κατά το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο σχεδιασμού. Θα προτείνει κανόνες για τη δημιουργία τεχνολογικών και κανονιστικών συνθηκών με στόχο την εμπορική εκμετάλλευσή τους.

Κατά προτεραιότητα, η Επιτροπή καλεί το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο να εγκρίνουν και να εφαρμόσουν τα προαναφερόμενα μέτρα, καθώς και τη νομοθεσία που αφορά τους τομείς πληροφόρησης, ενέργειας, μεταφορών, διαστήματος και δικτύων επικοινωνίας στην ΕΕ, σύμφωνα με τις προτάσεις της Επιτροπής.

Η καθυστέρηση των υποδομών αυτών θα αποτελέσει εμπόδιο για τη μελλοντική μας ανταγωνιστικότητα. Δεδομένου ότι το σημερινό οικονομικό περιβάλλον δεν είναι ευνοϊκό για τις μακροπρόθεσμες επενδύσεις, η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να χρησιμοποιεί **ομόλογα έργου** για να διευκολυνθεί η χρηματοδότηση αυτών των έργων υποδομής.

2.2. Ανοικτή και ολοκληρωμένη εσωτερική αγορά στον τομέα των αγαθών και των υπηρεσιών

Η Επιτροπή έδωσε νέα ώθηση για την ολοκλήρωση της αγοράς σε ολόκληρη την ΕΕ μέσω πράξεων για την ενιαία αγορά Ι και ΙΙ, και καλεί τους συννομοθέτες να εγκρίνουν τις προτάσεις που περιλαμβάνονται σε αυτές, ιδίως για πρωτοβουλίες, όπως η δέσμη μέτρων για την εποπτεία της αγοράς και την ασφάλεια των προϊόντων.

Η Επιτροπή συνεχίζει την ενεργό προώθηση της αδιάλειπτης εποπτείας της αγοράς αγαθών. Η επισκόπηση της εσωτερικής αγοράς των βιομηχανικών προϊόντων έχει δείξει ότι η εσωτερική αγορά για τα βιομηχανικά προϊόντα είναι κατάλληλη για τον σκοπό αυτόν¹². Η βιομηχανία επωφελήθηκε από την ανάπτυξη της και το εμπόριο βιομηχανικών προϊόντων στο εσωτερικό της ΕΕ έχει αυξηθεί με την πάροδο του χρόνου.

Η πρωτοβουλία για την ενιαία αγορά για πράσινα προϊόντα προτείνει μια σειρά δράσεων για την αντιμετώπιση των προβλημάτων στην ελεύθερη κυκλοφορία των εν λόγω προϊόντων¹³. Ωστόσο, εάν τα κράτη μέλη δεν λάβουν περαιτέρω μέτρα για την εφαρμογή του ισχύοντος πλαισίου, οι επιχειρήσεις θα εξακολουθήσουν να αντιμετωπίζουν περιττά υψηλότερο κόστος και διαφορές κόστους ενδέχεται να αυξηθούν. Η Επιτροπή θα εξασφαλίσει την επιβολή της εναρμόνισης και, κατά πρώτο και κύριο λόγο, **θα επικεντρωθεί στην εφαρμογή και επιβολή του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου** και θα διευκολύνει τη συμμετοχή των ΜΜΕ στην εσωτερική αγορά.

Η ανακοίνωση «Ένα όραμα για την εσωτερική αγορά βιομηχανικών προϊόντων», παρουσιάζει ενέργειες για την επίτευξη μιας πιο ολοκληρωμένης εσωτερικής αγοράς με βάση τον εξορθολογισμό του υφιστάμενου κανονιστικού πλαισίου. Η Επιτροπή θα εξετάσει την εκπόνηση νομοθετικής πρότασης σχετικά με τον εξορθολογισμό και την εναρμόνιση των οικονομικών κυρώσεων διοικητικής ή αστικής φύσης για τη μη συμμόρφωση με την εναρμόνιση της νομοθεσίας της Ένωσης ώστε να διασφαλιστεί η ίση μεταχείριση όλων των επιχειρήσεων μέσω της εσωτερικής αγοράς για βιομηχανικά προϊόντα. Η Επιτροπή θα προετοιμάσει επίσης έναν κανονισμό σχετικά με την εφαρμογή ώστε να βοηθήσει στην ενίσχυση του θεμιτού ανταγωνισμού για τα συμμορφούμενα προϊόντα στην ΕΕ. Για να ενισχυθεί η υποστήριξη προς τις ΜΜΕ στην εσωτερική αγορά και να αναπτυχθεί περαιτέρω βοήθεια για την πρόσβαση στη χρηματοδότηση, να βελτιωθεί η ενεργειακή τους απόδοση και η αποτελεσματική χρήση των πόρων, και να αυξηθεί η ικανότητα των ΜΜΕ όσον αφορά τη διαχείριση της καινοτομίας, θα ενισχυθεί το δίκτυο «Enterprise Europe Network».

Η βιομηχανία εμπορεύεται τόσο αγαθά όσο και υπηρεσίες. Η πλήρης εφαρμογή της οδηγίας για τις υπηρεσίες εξακολουθεί να είναι σημαντική για την ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας. Υπάρχει σαφής ανισορροπία μεταξύ του βαθμού ολοκλήρωσης των αγορών προϊόντων και υπηρεσιών, και για να μπορέσει η βιομηχανία να εκσυγχρονιστεί

¹² Ανακοίνωση της Επιτροπής COM (2014) 25final της 22.1.2014 «Ένα όραμα για την εσωτερική αγορά βιομηχανικών προϊόντων» της 22.1.2014.

¹³ Η εν λόγω πρωτοβουλία προτείνει κοινές μεθόδους για τη μέτρηση των περιβαλλοντικών επιδόσεων των προϊόντων και της οργάνωσης. Με την παροχή συγκρίσιμων και αξιόπιστων περιβαλλοντικών πληροφοριών σχετικά με τα προϊόντα θα διευκολύνει την ενοποίηση των αγορών για τα εν λόγω εμπορεύματα σε όλη την ΕΕ.

πράγματι αποτελεσματικά, **πρέπει να βελτιωθεί περαιτέρω η λειτουργία της εσωτερικής αγοράς στον τομέα των υπηρεσιών.**¹⁴

Πολλά έχουν επιτευχθεί, αλλά τα κράτη μέλη πρέπει να εξακολουθήσουν να πραγματοποιούν μεταρρυθμίσεις και να βελτιώνουν την εφαρμογή των κανόνων της εσωτερικής αγοράς σε ορισμένους τομείς. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ήδη στην ανακοίνωσή της του 2012¹⁵ κάλεσε τα κράτη μέλη να καταβάλλουν επιπλέον προσπάθειες για τη φιλόδοξη υλοποίηση της οδηγίας για τις υπηρεσίες. Η πλήρης εφαρμογή της οδηγίας για τις υπηρεσίες θα βελτίωνε σημαντικά την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, ιδίως για τις χώρες μικρού και μεσαίου μεγέθους και για τους καταναλωτές. Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας θα μπορούσε να προσφέρει επιπρόσθετο συνολικό οικονομικό κέρδος ύψους περίπου 2,6 % στο ΑΕΠ της ΕΕ. Η πρόοδος παρακολουθείται στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο και η Επιτροπή έχει ξεκινήσει διάλογο με τα κράτη μέλη για να επιτευχθεί πολιτική συμφωνία στόχων.

Η ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας θα ωφεληθεί από μια πιο ολοκληρωμένη εσωτερική αγορά για τις υπηρεσίες, ιδίως για τις υπηρεσίες υποστήριξης των επιχειρήσεων που αντιπροσωπεύουν περίπου το 12 % της προστιθέμενης αξίας στην ΕΕ. Αυτό αποτελεί καλό παράδειγμα ενός τομέα στον οποίο η συνεκτίμηση της βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας μπορεί να συμβάλει στην αύξηση της συνολικής ανταγωνιστικότητας της οικονομίας της ΕΕ. Οι υπηρεσίες υποστήριξης επιχειρήσεων θα πρέπει να λαμβάνονται δεόντως υπόψη κατά τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των στρατηγικών βιομηχανικής πολιτικής. Μετά την ανακοίνωση για τη βιομηχανική πολιτική το 2012 η Επιτροπή συνέστησε, στις αρχές του 2013, μια ομάδα υψηλού επιπέδου για τις υπηρεσίες υποστήριξης των επιχειρήσεων. Η Επιτροπή θα εξετάσει την ανάγκη για περαιτέρω δράση όταν η εν λόγω ομάδα εκδώσει τις συστάσεις της τον Μάρτιο του 2014.

Το πρόσφατα επικαιροποιημένο **ευρωπαϊκό σύστημα τυποποίησης** θα παρακολουθείται στενά για να αξιολογείται αναθεωρηθεί εάν χρειάζεται περαιτέρω προσαρμογή στο ταχέως εξελισσόμενο περιβάλλον έτσι ώστε να εξακολουθήσει να συμβάλλει στους στρατηγικούς στόχους της Ευρώπης, ιδίως στους τομείς της βιομηχανικής πολιτικής, της παροχής υπηρεσιών, της καινοτομίας και της τεχνολογικής ανάπτυξης.

Επιπλέον, ο αποτελεσματικός καθορισμός προτύπων και η προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας (που αντιπροσωπεύει το 50 % του συνόλου των άυλων περιουσιακών στοιχείων στην ΕΕ), είναι καίριας σημασίας για την προώθηση της καινοτομίας και της ανάπτυξης νέων τεχνολογικούς τομείς. **Η Επιτροπή θα παρακολουθεί εκ του πλησίον την τρέχουσα συζήτηση σχετικά με τη χρήση και τον ρόλο των ΔΔΙ σε πρότυπα και θα αξιολογήσει αν το θέμα χρειάζεται να εξεταστεί σε μια ειδική πρωτοβουλία.**

¹⁴ Έκθεση για την ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς στη διεύθυνση <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2013:0785:FIN:EN:PDF>

¹⁵ Ανακοίνωση της 8ης Ιουνίου 2012 (COM (2012) 261final «Σύμπραξη για νέα ανάπτυξη στον τομέα των υπηρεσιών 2012-201»)»

2.3. Επιχειρηματικό περιβάλλον, κανονιστικό πλαίσιο και δημόσια διοίκηση στην ΕΕ

Η ανταγωνιστική ισχύ της ΕΕ βασιζόταν πάντοτε σε ένα σταθερό και προβλέψιμο θεσμικό περιβάλλον, σε υποδομές ποιότητας, σε μια ισχυρή τεχνολογική βάση γνώσεων και ένα υγιές και εκπαιδευμένο εργατικό δυναμικό. Η Ευρώπη κατατασσόταν ανέκαθεν σε καλή θέση ως ευνοϊκός χώρος για επιχειρήσεις και βιομηχανική παραγωγή, αλλά η ανταγωνιστικότητά της μειώνεται πλέον σε σύγκριση με άλλες περιοχές του κόσμου.¹⁶

Το γεγονός ότι η εσωτερική αγορά (ιδίως στον τομέα των υπηρεσιών) δεν είναι πλήρως ολοκληρωμένη αποτελεί σημαντικό παράγοντα που αναστέλλει την αύξηση της παραγωγικότητας. Στο σύνολό της, η Ευρώπη δεν είναι επαρκώς προσαρμοσμένη στις μεταβαλλόμενες συνθήκες. Ο διοικητικός φόρτος και η κανονιστική πολυπλοκότητα εξαλείφονται με εξαιρετικά αργό ρυθμό και άνισο τρόπο και ορισμένες αγορές εργασίας δεν είναι επαρκώς ευέλικτες. Μετά την οικονομική κρίση, οι συνέπειες που μας κληροδότησε η απομόχλευση επηρεάζουν ακόμη περισσότερο την αισιοδοξία των επιχειρήσεων και αναχαιτίζουν τις επιπλέον επενδύσεις και τη χορήγηση νέων πιστώσεων προς τις επιχειρήσεις βλάπτοντας με τον τρόπο αυτό, τον εκσυγχρονισμό της βιομηχανίας της ΕΕ.

Η Επιτροπή παρακολουθεί σε τακτική βάση τις επιδόσεις ανταγωνιστικότητας και του επιχειρηματικού περιβάλλοντος της ΕΕ, ιδίως μέσω της διαδικασίας του ευρωπαϊκού εξαμήνου και της έκθεσης των κρατών μελών για την ανταγωνιστικότητα σύμφωνα με το άρθρο 173 της ΣΛΕΕ. Πρόσφατες εκθέσεις δείχνουν σημάδια βελτίωσης, καθώς αρχίζουν να έχουν αντίκτυπο οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, αλλά η πρόοδος παραμένει άνιση μεταξύ των κρατών μελών.

Από το 2014, η «**Έκθεση σχετικά με τις επιδόσεις και την πολιτική ανταγωνιστικότητας των κρατών μελών**» **βάσει του άρθρου 173 της ΣΛΕΕ** θα ενισχυθεί με στόχο την αξιολόγηση και τη σαφή συνάρτηση του αντίκτυπου των βελτιώσεων του επιχειρηματικού περιβάλλοντος με την πρόοδο όσον αφορά τις πραγματικές επιδόσεις ανταγωνιστικότητας στα κράτη μέλη, και το πεδίο εφαρμογής των ετήσιων εκθέσεων της θα επεκταθεί για να παρακολουθεί τις προσπάθειες σε εθνικό επίπεδο για την ενσωμάτωση των πτυχών της ανταγωνιστικότητας σε άλλους τομείς πολιτικής.¹⁷

Σε επίπεδο ΕΕ η Επιτροπή εξακολουθεί να βελτιώνει την ποιότητα της νομοθεσίας και του κανονιστικού περιβάλλοντος για να το καταστήσει πιο κατάλληλο, πιο σταθερό και προβλέψιμο. Η εφαρμογή του **Προγράμματος βελτίωσης της καταλληλότητας και της αποδοτικότητας του κανονιστικού πλαισίου (REFIT)** και η παρακολούθηση των 10 μεγαλύτερων κανονιστικών επιβαρύνσεων (όπως τις αντιλαμβάνονται οι επιχειρηματικές οργανώσεις και τα ενδιαφερόμενα μέρη) θα απλουστεύσει τη νομοθεσία της ΕΕ και θα μειώσει τον κανονιστικό φόρτο για τις επιχειρήσεις. Η **θωράκιση της ανταγωνιστικότητας**

¹⁶ Το 2008, στον δείκτη «Doing Business» της Παγκόσμιας Τράπεζας, κατατάχτηκαν οκτώ κράτη μέλη στα 20 καλύτερα, ενώ τρία από αυτά συγκαταλέγονταν στα 10 καλύτερα. Το 2013, υπήρχαν μόνο 6 κράτη μέλη μεταξύ των πρώτων 20 και δύο μεταξύ των 10 πρώτα.

¹⁷ Βλ. συμπεράσματα του Συμβουλίου ανταγωνιστικότητας της 2ας-3ης Δεκεμβρίου 2013.

έχει ενσωματωθεί πλήρως στις εκτιμήσεις αντίκτυπου της Επιτροπής για όλες τις σημαντικές προτάσεις που έχουν σημαντική επίδραση στην ανταγωνιστικότητα. Εκπονήθηκαν μελέτες σχετικά με τις αξιολογήσεις σωρευτικού κόστους σε πολλούς τομείς (χάλυβας, αλουμίνιο) και θα πραγματοποιηθούν σε άλλους (π.χ. χημικές ουσίες και δασικές βιομηχανίες) σε μια προσπάθεια να εκτιμηθεί εκ των υστέρων το κοινό κόστος των διαφόρων πτυχών των ευρωπαϊκών και των εθνικών κανονισμών για τους βιομηχανικούς τομείς. Ένας «έλεγχος καταλληλότητας» της νομοθεσίας στον τομέα διύλισης πετρελαίου θα οριστικοποιηθεί το 2014. Στο μέλλον, η Επιτροπή θα πρέπει σταδιακά να προβεί σε συνολική επανεξέταση της ανταγωνιστικότητας και των κανονιστικών πλαισίων για κάθε μία από τις κύριες βιομηχανικές αλυσίδες αξίας, με τη χρήση ελέγχων καταλληλότητας και αξιολογήσεων σωρευτικού κόστους.¹⁸

Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να λάβουν ανάλογα μέτρα σε εθνικό επίπεδο, προκειμένου να βοηθήσουν ώστε να διασφαλιστεί ότι μέσω των πολιτικών προσπαθειών θα αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα σε όλη την ΕΕ. Η Επιτροπή θα παρακολουθεί την πρόοδο σε αυτόν τον τομέα.

Υπάρχουν σημαντικές διακυμάνσεις στην προσέγγιση της δημόσιας διοίκησης των 28 κρατών μελών προς τον ιδιωτικό τομέα. Για να μπορούν όλα τα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν τις εμπειρίες των άλλων, η Επιτροπή θα παρουσιάσει μια πρωτοβουλία για μια **φιλική προς την ανάπτυξη δημόσια διοίκηση**, η οποία θα παρέχει συνολική επισκόπηση των βέλτιστων πρακτικών στη δημόσια διοίκηση που υπάρχουν σε όλη την ΕΕ, ιδίως όσον αφορά τα εργαλεία ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και τις δημόσιες συμβάσεις.

3. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΣΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ, ΣΤΙΣ ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ, ΣΤΟΥΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Με λιγοστούς φυσικούς και ενεργειακούς πόρους, καθώς και φιλόδοξους κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς στόχους, οι επιχειρήσεις της ΕΕ δεν μπορούν να ανταγωνιστούν με χαμηλές τιμές και με προϊόντα χαμηλής ποιότητας. Πρέπει να στραφούν στην καινοτομία, στην παραγωγικότητα, στην αποδοτικότητα των πόρων και σε υψηλή προστιθέμενη αξία για να αντιμετωπίσει τον ανταγωνισμό στις παγκόσμιες αγορές. Το συγκριτικό πλεονέκτημα της Ευρώπης στην παγκόσμια οικονομία θα εξακολουθήσει να βρίσκεται σε προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας. Αυτό συνεπάγεται επίσης την αποτελεσματική διαχείριση των αλυσίδων αξίας και την πρόσβαση στις αγορές σε ολόκληρο τον κόσμο.

¹⁸ Επιπλέον, αναλαμβάνονται άλλες πρωτοβουλίες για να διευκολύνουν την εφαρμογή των κανονισμών σε συγκεκριμένους τομείς. Για παράδειγμα, η νομοθεσία της ΕΕ περί αποβλήτων είναι υπό αναθεώρηση, με στόχο να καταστήσει σαφής και εύκολα εφαρμοστέα και να διευκολυνθεί η ανακύκλωση δευτερογενών πρώτων υλών.

Συνεπώς, η πρόοδος στην καινοτομία και στην τεχνολογία θα παραμείνει η κύρια πηγή ανταγωνιστικότητας για τη βιομηχανία της ΕΕ. Για τον λόγο αυτόν, χρειάζεται να καταβληθούν περισσότερες προσπάθειες για την επίτευξη του στόχου της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» δαπάνης 3% του ΑΕΠ για την έρευνα και την ανάπτυξη (E&A).

Ειδικότερα, οι ψηφιακές τεχνολογίες βρίσκονται στο επίκεντρο της αύξησης της παραγωγικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας. Η μετασχηματιστική δύναμή τους και ο αυξανόμενος αντίκτυπός τους σε όλους τους τομείς επαναπροσδιορίζουν παραδοσιακά μοντέλα επιχειρήσεων και παραγωγής και θα έχουν ως αποτέλεσμα ένα φάσμα δυνητικών νέων προϊόντων και ιδίως καινοτομιών στον τομέα των υπηρεσιών κατά βιομηχανικό κλάδο («υπηρεσιοποίηση της βιομηχανίας»). Η ψηφιακή μετάβαση, είναι υπό εξέλιξη σε ολόκληρη την παγκόσμια οικονομία και οι ανάγκες βιομηχανικής πολιτικής πρέπει να ενσωματώσουν νέες τεχνολογικές δυνατότητες, όπως το υπολογιστικό νέφος (cloud computing), η εξέλιξη όσον αφορά τα μαζικά δεδομένα και τις αλυσίδες αξίας δεδομένων, οι νέες βιομηχανικές εφαρμογές του διαδικτύου, τα έξυπνα εργοστάσια, η ρομποτική, η τρισδιάστατη (3-D) εκτύπωση και ο σχεδιασμός.

3.1. Τόνωση των επενδύσεων στην καινοτομία και στις νέες τεχνολογίες

Από την αρχή της οικονομικής κρίσης, η δραματική μείωση των επιπέδων επενδύσεων στην καινοτομία είναι μία από τις μεγαλύτερες ανησυχίες για το βιομηχανικό μέλλον της Ευρώπης.

Η Επιτροπή έχει αποθέσει ένα όλο και μεγαλύτερο μέρος των πολιτικών, κανονιστικών και χρηματοοικονομικών μοχλών της στη διάθεση των κρατών μελών, των περιφερειών και της βιομηχανίας για την προώθηση των επενδύσεων στον τομέα της καινοτομίας. Το **πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020»**, ιδίως μέσω του πυλώνα του βιομηχανικής υπεροχής, θα χορηγήσει περίπου 80 δισεκατομμύρια ευρώ για την έρευνα και την καινοτομία. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνεται η στήριξη για τις βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής που θα αναπροσδιορίσουν τις παγκόσμιες αλυσίδες αξίας, θα ενισχύσουν την αποδοτική χρήση των πόρων και θα αναδιαμορφώσουν τον διεθνή καταμερισμό της εργασίας. Για να διευκολυνθεί η εμποροποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας, το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» θα χρηματοδοτήσει επίσης στο εξής περισσότερα πρωτότυπα και έργα επίδειξης που βρίσκονται σε πλησιέστερα προς την αγορά στάδια. Θεμελιώδες στοιχείο του νέου προγράμματος-πλαίσιου είναι να ενωθούν οι δυνάμεις με τον ιδιωτικό τομέα μέσω δημοσίων και ιδιωτικών συμπράξεων σε θεμελιώδεις βιομηχανικούς τομείς, έτσι ώστε να αντληθούν περισσότερες ιδιωτικές επενδύσεις.

Επιπλέον, με την έγκριση του νέου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2014-2020 διατίθενται τουλάχιστον 100 δισεκατομμύρια ευρώ από τα **ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία (ΕΔΕΤ)** στα κράτη μέλη για τη χρηματοδότηση των επενδύσεων στην καινοτομία, σύμφωνα με τις προτεραιότητες της βιομηχανικής πολιτικής. Κατά την περίοδο 2014-2020, οι επενδύσεις στην καινοτομία από τα ΕΔΕΤ θα καθοδηγούνται από την έννοια της «**έξυπνης εξειδίκευσης**», έτσι ώστε να μπορέσουν τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες να

επικεντρώσουν τις επενδύσεις ανάλογα με τα συγκριτικά τους πλεονεκτήματα και να ενθαρρύνουν τη δημιουργία διευρωπαϊκών αλυσίδων αξίας. Πολλά από τα θέματα που προτείνονται στο πλαίσιο των στρατηγικών έξυπνης εξειδίκευσης από τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες συνδέονται με τους έξι στρατηγικούς τομείς που προσδιορίστηκαν στο πλαίσιο της βιομηχανικής πολιτικής, θέτοντας ένα συνολικό χρηματοδοτικό πακέτο στη διάθεση των περιφερειών.

Καθώς τα κράτη μέλη επιδιώκουν ολοένα περισσότερο την τόνωση των επενδύσεων σε στρατηγικούς βιομηχανικούς τομείς, η Επιτροπή **εκσυγχρονίζει το πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων για την έρευνα, την ανάπτυξη και την καινοτομία (E&A&K) και τη μεταρρύθμιση των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις** με σκοπό να δημιουργηθεί μια κρίσιμη μάζα, από την πλευρά της ζήτησης, και να βελτιωθεί η ενεργειακή απόδοση κατά την κατανομή των πόρων, με πλήρη σεβασμό των κανόνων ανταγωνισμού και της εσωτερικής αγοράς.

Η ανάγκη να επιταχυνθεί η υλοποίηση επενδύσεων σε τεχνολογίες αιχμής σε ταχέως αναπτυσσόμενους τομείς είναι ο κύριος λόγος για τον οποίο η Επιτροπή αποφάσισε να προσδιορίσει στην ανακοίνωση για τη βιομηχανική πολιτική του 2012 έξι τομείς στους οποίους θα πρέπει να ενθαρρυνθούν οι επενδύσεις.

Αυτοί οι στρατηγικοί, εγκάρσιοι τομείς είναι: προηγμένη μεταποίηση, βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής, καθαρά οχήματα και μεταφορικά μέσα, βιοπροϊόντα, δομικές κατασκευές και πρώτες ύλες και ευφυή δίκτυα. Το έργο των έξι ομάδων εργασίας που συστάθηκαν πριν από ένα έτος έδωσε τη δυνατότητα στην Επιτροπή να εντοπίσει ευκαιρίες καθώς και εμπόδια για την καινοτομία που απαιτούν περαιτέρω πολιτική δράση. Με βάση αυτό το έργο, η **Επιτροπή θα ακολουθήσει τις ακόλουθες προτεραιότητες:**

- **Προηγμένη μεταποίηση:** με την εφαρμογή της κοινότητας γνώσης και καινοτομίας στη μεταποίηση προστιθέμενης αξίας και με τη σύμπραξη μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για βιώσιμη βιομηχανική διαδικασία μέσω της αποδοτικότητας των πόρων και της ενέργειας, τα εργοστάσια του μέλλοντος, τη φωτονική και ρομποτική, την αναβάθμιση της ικανότητας καινοτομίας και της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης στον μεταποιητικό τομέα. Η ενσωμάτωση των ψηφιακών τεχνολογιών στη διαδικασία μεταποίησης θα αποτελέσει προτεραιότητα για τις μελλοντικές εργασίες, υπό το φως της αυξανόμενης σημασίας του βιομηχανικού διαδικτύου. Η χρήση μαζικών δεδομένων «big-data» θα είναι όλο και περισσότερο ολοκληρωμένη στη διαδικασία μεταποίησης.¹⁹
- **Βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής (KETs):** αυτή η ομάδα εργασίας ασχολείται με τον εντοπισμό πιθανών έργων ΚΕΤ ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος σε ορισμένους τομείς, π.χ. μπαταρίες, ευφυή υλικά, παραγωγή υψηλών επιδόσεων και βιομηχανικές βιοδιεργασίες· τη διευκόλυνση της πανευρωπαϊκής πρόσβασης των ΜΜΕ στην τεχνολογική υποδομή· και καλύτερη αξιοποίηση των δυνατοτήτων του μνημονίου συμφωνίας που υπογράφηκε με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

¹⁹ Βλέπε το προσεχές έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής «Προηγμένη μεταποίηση – Προηγμένη Ευρώπη».

- **Βιοπροϊόντα:** παροχή πρόσβασης σε βιώσιμες πρώτες ύλες σε τιμές παγκόσμιας αγοράς για την παραγωγή βιοπροϊόντων. Αυτό θα απαιτήσει την εφαρμογή της αρχής της «κλιμακωτής χρήσης» της βιομάζας και την εξάλειψη τυχόν στρεβλώσεις στην κατανομή της βιομάζας για εναλλακτικές χρήσεις που θα μπορούσε να προκύψει από την ενίσχυση και άλλων μηχανισμών που ευνοούν τη χρήση της βιομάζας για άλλους σκοπούς (π.χ. ενέργεια).²⁰
- **Καθαρά οχήματα και σκάφη:** έγκριση και πλήρης εφαρμογή της πρότασης της Επιτροπής για υποδομή για εναλλακτικά καύσιμα, εφαρμογή της πρωτοβουλίας για τα πράσινα οχήματα και άλλες πρωτοβουλίες του Η2020 (Ορίζοντας 2020) για την προώθηση καθαρών και με αποδοτική χρήση ενέργειας μεταφορικών μέσων, σύμφωνα με τα παγκόσμια πρότυπα για τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα και με την εφαρμογή των προτεραιοτήτων που επισημάνθηκαν στο πλαίσιο της CARS 2020.
- **Βιώσιμη δόμηση και πρώτες ύλες:** καθορισμός ικανότητας δανειοδότησης 25 δισεκατομμυρίων ευρώ από την ΕΤΕπ για ενεργειακή αποδοτικότητα σε ιδιωτικές κατοικίες· και βελτίωση της ανακύκλωσης και της βιώσιμης διαχείρισης των αποβλήτων του τομέα των δομικών κατασκευών.
- **Ευφυή δίκτυα και ψηφιακές υποδομές:** καθορισμός περαιτέρω στόχων για την ανάπτυξη κατασκευαστικών στοιχείων ευφυών δικτύων· αναθεώρηση και διεύρυνση των εντολών τυποποίησης και ανάπτυξης και κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τους δείκτες επιδόσεων.²¹ Η υποδομή και η διασύνδεση λογισμικού για βιομηχανικό διαδίκτυο αποτελούν τομείς προτεραιότητας υπό το πρίσμα της αυξανόμενης σημασίας της, και θα συνέβαλε στην ενσωμάτωση διαδικασιών υψηλών επιδόσεων συμπεριλαμβανομένων των υπολογιστικών νεφών.

Με βάση το έργο των ειδικών ομάδων εργασίας, η Επιτροπή προτείνει στα κράτη μέλη να συνδυάσουν τα μέσα περιφερειακής και βιομηχανικής πολιτικής για να δημιουργήσουν πλατφόρμες έξυπνης εξειδίκευσης για να βοηθήσουν τις περιφέρειες να αναπτύξουν προγράμματα έξυπνης εξειδίκευσης διευκολύνοντας τις επαφές μεταξύ επιχειρήσεων και συμπράξεων, καθιστώντας δυνατή την πρόσβαση σε καινοτόμες τεχνολογίες και στις ευκαιρίες της αγοράς.

Τέλος, με βάση την ανάλυση των βιομηχανικών πλεονεκτημάτων και των κύριων θετικών στοιχείων της Ευρώπης, η Επιτροπή θα διερευνήσει τους τομείς της βιομηχανικής δραστηριότητας, στους οποίους η Ευρώπη είναι πιθανό να διαθέτει συγκριτικό πλεονέκτημα στο μέλλον. Επιπλέον, η παρακολούθηση των επενδυτικών τάσεων θα διαδραματίζει όλο και

²⁰ Για την περιγραφή και την ερμηνεία της αρχής κλιμακωτής χρήσης, βλέπε,

http://ec.europa.eu/research/bioeconomy/pdf/201202_commission_staff_working.pdf - Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη στρατηγική για τη βιοοικονομία –βλέπε σελίδες 25-26, 2η παράγραφος στο τμήμα 1.3.3.1. και <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+REPORT+A7-2013-0201+0+DOC+PDF+V0//EN> – Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη στρατηγική για τη βιοοικονομία – βλέπε σημείο 28 στις σελίδες 6 & 7.

²¹ Η Επιτροπή πρόσφατα επέλεξε δύο έργα ευφυών δικτύων ως έργα κοινού ενδιαφέροντος για τις διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές.

πιο σημαντικό ρόλο στην εκτίμηση που αναφέρεται στην διαδικασία του ευρωπαϊκού εξαμήνου.

3.2. Αύξηση της παραγωγικότητας και της αποδοτικότητας των πόρων και διευκόλυνση της πρόσβασης σε προσιτούς από οικονομική άποψη συντελεστές παραγωγής

Οι επιχειρήσεις της ΕΕ πρέπει να έχουν βιώσιμη πρόσβαση στους βασικούς συντελεστές παραγωγής με τους καλύτερους δυνατούς όρους, αλλά υφίστανται ακόμα σημαντικά προβλήματα στις αγορές κεφαλαίων, ενέργειας και πρώτων υλών.

α) Πρόσβαση σε χρηματοδοτικούς πόρους

Οι κανονιστικές μεταρρυθμίσεις στις χρηματοπιστωτικές αγορές, μια συνετή νομισματική πολιτική και η νέα εποπτική διάρθρωση που εξασφαλίζει η τραπεζική ένωση έχουν καταφέρει να αποκαταστήσουν τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Όμως, η απομόχλευση των τραπεζών καθιστά δυσκολότερη την πρόσβαση σε τραπεζικές πιστώσεις, ιδίως για τις ΜΜΕ στα κράτη μέλη στα οποία η κρίση είχε ιδιαίτερα σοβαρό αντίκτυπο.

Οι δράσεις πολιτικής συμβάλλουν στην άμβλυση των αναγκών σε κεφάλαια για συγκεκριμένους σκοπούς. Κατά την περίοδο 2014-2020 η πολιτική συνοχής θα εξακολουθήσει να παρέχει στις επιχειρήσεις πρόσβαση σε χρηματοδοτικούς πόρους με τη χρήση χρηματοδοτικών μέσων. Η νέα περίοδος προγραμματισμού προβλέπει, πέρα των παραδοσιακών χρηματοδοτικών μέσων που έχουν θεσπιστεί σε εθνικό/περιφερειακό ή διακρατικό ή διασυνοριακό επίπεδο, τη δυνατότητα συνεισφοράς πόρων σε χρηματοδοτικό μέσο που έχει συγκροτηθεί στο επίπεδο της Ένωσης. Αυτό περιλαμβάνει την πρωτοβουλία για τις ΜΜΕ η οποία αποτελεί ένα μέσο για τον καταμερισμό των κινδύνων με εγγυήσεις της ΕΕ, όπως ζητήθηκε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο που πραγματοποιήθηκε τον Οκτώβριο του 2013. Αυτό αποτελεί απόρροια **πρωτοβουλίας** που έχουν προτείνει **η Επιτροπή και η ΕΤΕπ**, η οποία επιτρέπει στα κράτη μέλη να χρησιμοποιούν, σε εθελοντική βάση, τα ΕΔΕΤ για να υποστηρίζουν χρηματοδοτικά μέσα που χορηγούν δάνεια σε ΜΜΕ. **Τα κράτη μέλη καλούνται να συνεισφέρουν στην πρωτοβουλία αυτή τα κονδύλια από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία που τους αναλογούν**, ώστε το εν λόγω μέσο να μπορέσει να αποκτήσει κρίσιμη μάζα και να έχει σημαντικό αντίκτυπο στην αύξηση της δανειοδότησης των ΜΜΕ.

Επίσης, η έγκριση των προγραμμάτων COSME και «Ορίζοντας 2020» θα πολλαπλασιάσει τη χρηματοδοτική ικανότητα των ταμείων του δημόσιου τομέα με επενδύσεις μετοχικού κεφαλαίου μέσω ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών, όπως εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου και μια καλά λειτουργούσα πανευρωπαϊκή αγορά επιχειρηματικού κεφαλαίου. Η πλήρης εφαρμογή της οδηγίας για τις καθυστερήσεις πληρωμών²² θα βελτιώσει επίσης τη χρηματοδότηση των εταιρειών. Οι πρόσφατες

²² Ευρωπαϊκή οδηγία 2011/7/ΕΕ για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές της 16.2.2011 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:048:0001:0010:en:PDF>

νομοθετικές αλλαγές θα διευκολύνουν την πρόσβαση των ΜΜΕ στη χρηματοδότηση. Για παράδειγμα, **ο κανονισμός για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις** περιλαμβάνει έναν διορθωτικό παράγοντα που μειώνει τις κεφαλαιακές απαιτήσεις που συνδέονται με τον πιστωτικό κίνδυνο από ανοίγματα έναντι μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων· η αναθεωρημένη οδηγία για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων θα δημιουργήσει ειδικές εμπορικές πλατφόρμες που θα χαρακτηρίζονται «Αγορές ανάπτυξης ΜΜΕ»· η αναθεωρημένη οδηγία σχετικά με τη διαφάνεια καταργεί την απαίτηση για δημοσίευση χρηματοοικονομικών στοιχείων σε τριμηνιαία βάση· και οι νέες κανόνες σχετικά με τις ευρωπαϊκές εταιρείες επιχειρηματικών κεφαλαίων και τα ευρωπαϊκά ταμεία κοινωνικής επιχειρηματικότητας δημιουργούν ένα ειδικό διαβατήριο της ΕΕ για τους διαχειριστές κεφαλαίων που επενδύουν σε ΜΜΕ κατά το στάδιο της εκκίνησης και σε κοινωνικές επιχειρήσεις.

Παρά τα μέτρα αυτά, η πρόσβαση στη χρηματοδότηση αναμένεται να παραμείνει προβληματική. Παρά το γεγονός ότι μεγάλες εταιρείες αναζητούν όλο και περισσότερο χρηματοδότηση σε αγορές ομολόγων, οι ευρωπαϊκές ΜΜΕ εξαρτώνται ακόμα σε μεγάλο βαθμό από τις τράπεζες ως την κύρια πηγή χρηματοδότησης, πολύ περισσότερο από ό,τι σε άλλα μέρη του κόσμου. Η κρίση έχει κατακερματίσει την εσωτερική αγορά τραπεζικών πιστώσεων στην ΕΕ και τα επιτόκια δανεισμού έχουν αυξηθεί σε ορισμένες χώρες δυσανάλογα. **Μια εσωτερική αγορά κεφαλαίων όπου οι ΜΜΕ μπορούν να έχουν διασυνοριακή πρόσβαση στη χρηματοδότηση εξακολουθεί να αποτελεί στόχο που πρέπει να επιτευχθεί.**

Στο πλαίσιο αυτό, συνεχίζονται οι προσπάθειες για τη βελτίωση των διαύλων μετάδοσης πιστώσεων και για τη διαφοροποίηση των πηγών χρηματοδότησης των εταιρειών. Έχει σημειωθεί πρόοδος σε αρκετές πρωτοβουλίες που περιλαμβάνονται στην επικαιροποίηση της βιομηχανικής πολιτικής του 2012. Η ανάλυση των απαντήσεων που δόθηκαν στην **πράσινη βίβλο για την μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση** θα οδηγήσει τώρα σε προτάσεις μέτρων για τη διαφοροποίηση των πηγών χρηματοδότησης των ΜΜΕ και τη διευκόλυνση των μακροπρόθεσμων επενδύσεων.

Απαιτούνται επίσης επιπλέον μέτρα για να μειωθεί ο αντίκτυπος της έλλειψης χρηματοδοτικών πόρων που αντιμετωπίζουν ορισμένες εταιρείες και η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να συνεργάζεται με τον όμιλο της ΕΤΕπ και να υποστηρίζει διμερείς πρωτοβουλίες μεταξύ των κρατών μελών, με στόχο την αντιμετώπιση των ελλείψεων αυτών.

β) Ενέργεια

Παρά τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και το σταδιακό άνοιγμα των αγορών ενέργειας στον ανταγωνισμό, που οδήγησαν στη μείωση των χονδρικών τιμών ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου, οι λιανικές τιμές των δύο αυτών ουσιαστικών πηγών ενέργειας για τη βιομηχανία έχουν αυξηθεί. Οι λιανικές τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας στην ΕΕ για τη βιομηχανία αυξήθηκαν κατά μέσο όρο κατά 3,5% ετησίως, ενώ οι τιμές αερίου κατά 1% μεταξύ 2008 και 2009. Ως αποτέλεσμα, οι τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας για τη βιομηχανία στην ΕΕ εκτιμάται ότι είναι διπλάσιες από ό,τι στις ΗΠΑ και τη Ρωσία και 20% υψηλότερες

από ό,τι στην Κίνα²³ σύμφωνα με στοιχεία του Διεθνούς Οργανισμού Ενέργειας²⁴. Οι αποκλίσεις ως προς τις τιμές είναι μεγαλύτερες για το φυσικό αέριο: το φυσικό αέριο στην ΕΕ είναι τρεις με τέσσερις φορές ακριβότερο για τη βιομηχανία της ΕΕ σε σύγκριση με τους ανταγωνιστές της στις ΗΠΑ, τη Ρωσία και την Ινδία και 12% ακριβότερο σε σύγκριση με την Κίνα αλλά φθηνότερο από ό,τι στην Ιαπωνία. Παρά ταύτα, οι τιμές που έχουν καταβληθεί στην πράξη από τους βιομηχανικούς χρήστες είναι δυνατόν να διαφέρουν μεταξύ των κρατών μελών.

Η ανακοίνωση για τις τιμές της ενέργειας και το συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής παρέχουν έναν καλά τεκμηριωμένο απολογισμό της εξέλιξης των τιμών της ενέργειας και των τριών κύριων συνιστωσών τους, δηλ. το κόστος της ενέργειας, το κόστος των δικτύων, οι φόροι και τα τέλη, συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης υπέρ των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Το κόστος της ενέργειας παραμένει η μεγαλύτερη συνιστώσα, αν και το ποσοστό της μειώνεται και παρατηρούνται αξιοσημείωτες διαφορές μεταξύ των κρατών μελών. Το κόστος των δικτύων και οι φόροι και τα τέλη αποτελούν τους κύριους μοχλούς των αυξήσεων των τιμών της ενέργειας και λαμβάνουν όλο και μεγαλύτερο μερίδιο στην τελική λιανική τιμή²⁵.

Η εξέλιξη του ενεργειακού κόστους αποτελεί θέμα ανησυχίας για την ανταγωνιστικότητα των ενεργειοβόρων βιομηχανιών. Το κόστος της ενέργειας αντιστοιχεί σε σημαντικό ποσοστό του συνολικού κόστους παραγωγής προϊόντων χαρτοποίας και τυπογραφίας, χημικών, προϊόντων υαλουργίας και κεραμικών, σιδήρου, χάλυβα και μη σιδηρούχων μετάλλων, μολονότι υπάρχουν διακυμάνσεις μεταξύ των εγκαταστάσεων, των τεχνολογιών και των χωρών.

Η βιομηχανική ανταγωνιστικότητα και η ενεργειακή αποδοτικότητα παραμένουν πρωταρχικός στόχος της Ένωσης όπως αναγνωρίζεται στη στρατηγική «Ευρώπη 2020». Διαφορετικές πολιτικές εφαρμόζονται για την επίτευξη των στόχων μας με τον πλέον αποδοτικό από άποψη κόστους τρόπο.

- Όσον αφορά την προσφορά, το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» παρέχει άμεση χρηματοδότηση για την έρευνα και την καινοτομία που συνδέεται με την ενέργεια και το κλίμα, κυρίως μέσω της πρωτοβουλίας Κοινωνική Πρόκληση «Ασφαλής, καθαρή και αποδοτική ενέργεια», και πρωτοβουλιών βιομηχανικής πρωτοπορίας, όπως είναι η SPIRE (βιώσιμες βιομηχανικές διαδικασίες μέσω απόδοσης πόρων και ενέργειας), η SET (στρατηγική ενεργειακή τεχνολογία) και το SILC II (σύστημα βιώσιμης βιομηχανίας χαμηλών εκπομπών άνθρακα), που αποσκοπούν στην ανάπτυξη και την προώθηση της υιοθέτησης ρηξικέλευθων τεχνολογιών που απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί για το κλίμα και την ενέργεια.

²³ Οι τιμές αυτές δεν διορθώνονται από ποιοτικές διαφορές, καθώς η παροχή ηλεκτρικής ενέργειας στην ΕΕ είναι πιο αξιόπιστη με λιγότερες διακοπές από ότι σε αυτές τις χώρες.

²⁴ Οι τιμές αυτές δεν διορθώνονται από ποιοτικές διαφορές, καθώς η προσφορά ηλεκτρικής ενέργειας στην ΕΕ είναι πιο αξιόπιστη και με μικρότερες διακοπές σε σύγκριση με τις εν λόγω χώρες.

²⁵ COM(2014) XXX final της 22 Ιανουαρίου 2014, «Τιμές και κόστος της ενέργειας στην Ευρώπη». Βλ. την εν λόγω ανακοίνωση για λεπτομερή απολογισμό της εξέλιξης του κόστους και των τιμών της ενέργειας.

- Η επίτευξη μιας πλήρως ολοκληρωμένης εσωτερικής αγοράς ενέργειας και η αύξηση του ανταγωνισμού στις αγορές ενέργειας θα επιτρέψουν στους βιομηχανικούς και οικιακούς χρήστες να επωφεληθούν από χαμηλότερες χοντρικές τιμές ενέργειας.
- Η περαιτέρω ανάπτυξη μιας αποτελεσματικής πανευρωπαϊκής υποδομής για το φυσικό αέριο και το ηλεκτρικό ρεύμα, καθώς και για τη μεταφορά σημαντικών δομικών μονάδων που χρησιμοποιούνται ως πρώτες ύλες, όπως το αιθυλένιο και το προπυλένιο, θα μπορούσαν να συμβάλουν στη μείωση του κόστους μεταφοράς και στους κινδύνους που υφίστανται για τους ενεργειοβόρους τομείς. Οι υφιστάμενοι αγωγοί θα πρέπει να συνδεθούν ιδιαίτερα με τις χώρες της Νότιας και της Ανατολικής Ευρώπης για τη βελτίωση των συνεργειών μεταξύ των βιομηχανιών από διάφορα κράτη μέλη και την επίτευξη υψηλότερης ενεργειακής αποδοτικότητας σε όλη την Ευρώπη.
- Είναι σημαντικό να αποφευχθούν οι δυσανάλογες αυξήσεις του κόστους της ενέργειας εξαιτίας φόρων, τελών ή άλλων μέσων που εισάγουν τα κράτη μέλη για να εφαρμόσουν διάφορες πολιτικές. Κάτι τέτοιο είναι ουσιώδες για να διασφαλιστεί η αποδοτικότητα από άποψη κόστους και να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα της ΕΕ.

Παράλληλα με την ανακοίνωση αυτή, η Επιτροπή εξέδωσε δέσμη μέτρων για το κλίμα και την ενέργεια στην οποία καθορίζει τη θέση της έως το 2030²⁶. Εκτός από μία περίπτωση, πρόκειται για μη νομοθετική δέσμη μέτρων που θα επιτρέψει να πραγματοποιηθούν συζητήσεις στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, οι οποίες θα συμβάλουν στην οριστικοποίηση της θέσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και τον τρόπο με τον οποίο αυτή επηρεάζει την ενεργειακή πολιτική και την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας της ΕΕ.

γ) Πρώτες ύλες και αποδοτικότητα των πόρων

Η βιομηχανία της ΕΕ εξαρτάται κατά κύριο λόγο από την προμήθεια πρώτων υλών από διεθνείς αγορές²⁷, ιδιαίτερα μη ακατέργαστων ορυκτών υλών και μετάλλων. Αντιμετωπίζει μια σειρά προκλήσεων όσον αφορά την πρόσβαση τόσο σε πρωτογενείς όσο και σε

²⁶ [COM\(2014\) 15](#) final « A Policy Framework for Climate and Energy in the period from 2020-2030 (Πλαίσιο πολιτικής για την κλιματική και ενεργειακή πολιτική κατά την περίοδο 2020-2030)», [COM\(2014\) 20](#) final «Proposal for a decision of the European Parliament and of the Council concerning the establishment and operation of a market stability reserve for the Union greenhouse gas emission trading scheme amending directive 2003/87/EC (Πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση και τη λειτουργία αποθεματικού σταθερότητας της αγοράς για το σύστημα εμπορίας εκπομπών αερίου του θερμοκηπίου της Ένωσης που τροποποιεί την οδηγία 2003/87/ΕΚ)», [COM\(2014\) 23](#) final, «Σχετικά με την έρευνα και την παραγωγή υδρογονανθράκων (όπως το σχιστολιθικό αέριο) με τη χρήση υδραυλικής ρωγμάτωσης μεγάλου όγκου» και E(2014) 267 final «Σύσταση της Επιτροπής για τις ελάχιστες αρχές για την έρευνα και την παραγωγή υδρογονανθράκων (όπως το σχιστολιθικό αέριο) με τη χρήση υδραυλικής ρωγμάτωσης μεγάλου όγκου) όλα της 22.1.2014.

²⁷ Το κόστος των υλών αντιστοιχεί σε περισσότερο από το 40% του κόστους μεταποίησης κατά μέσο όρο, σύμφωνα με την VDI (Ένωση Μηχανικών Γερμανίας) «Διάρθρωση του κόστους του μεταποιητικού κλάδου». Εκτιμάται ότι η βελτίωση της αποδοτικότητας των πόρων θα μπορούσε να μειώσει τις ανάγκες σε πρώτες ύλες κατά 17% έως 24% πριν από το 2030. Βλ. «Macroeconomic modelling of sustainable development and the links between the economy and the environment» (Μακροοικονομικό μοντέλο βιώσιμης ανάπτυξης και σχέσεις μεταξύ οικονομίας και περιβάλλοντος) (2011), GWS et al για την Επιτροπή στη διεύθυνση http://ec.europa.eu/environment/enveco/studies_modelling/pdf/report_macroeconomic.pdf

δευτερογενείς πρώτες ύλες στο σύνολο της αλυσίδας αξίας (αναζήτηση, εξόρυξη, επεξεργασία/εξευγενισμός, ανακύκλωση και αντικατάσταση). Η Επιτροπή έχει δεσμευθεί υπέρ μιας στρατηγικής για τις πρώτες ύλες («πρωτοβουλία για τις πρώτες ύλες») από το 2008. Η Επιτροπή προωθεί επίσης την αποδοτική χρήση των πόρων και την ανάπτυξη κυκλικών επιχειρηματικών και παραγωγικών μοντέλων.

Η πρωτοβουλία της Επιτροπής για τις πρώτες ύλες έχει ισχυρή εξωτερική διάσταση ώστε να εξασφαλίζει τη δίκαιη και αξιόπιστη πρόσβαση στις πρώτες ύλες παγκοσμίως, με τη βελτίωση των συνθηκών εφοδιασμού για τις εταιρείες της ΕΕ, διασφαλίζοντας ίσους όρους για όλους τους συντελεστές που εμπλέκονται στο εμπόριο πρώτων υλών. Η ΕΕ διαπραγματεύτηκε με επιτυχία κανόνες για την εξαγωγή πρώτων υλών σε διμερείς και πολυμερείς συμφωνίες εμπορίου και στην παρακολούθηση και ενίσχυση κανόνων για τους εμπορικούς φραγμούς που επηρεάζουν τις πρώτες ύλες.

Η Επιτροπή θα εξακολουθεί να χρησιμοποιεί όλα τα μέσα που έχει στη διάθεσή της, όπως μεταξύ άλλων τη χαρτογράφηση της «διπλωματίας για τις πρώτες ύλες» που βρίσκεται σε εξέλιξη, για να διασφαλίσει τη βιώσιμη πρόσβαση σε πρώτες ύλες. Ιδιαίτερη προσοχή στο κεφάλαιο αυτό θα δοθεί κατά τις τρέχουσες και τις μελλοντικές εμπορικές διαπραγματεύσεις.

Η Επιτροπή θα εξετάσει το ενδεχόμενο εκπόνησης ανακοίνωσης σχετικά με την ευρωπαϊκή σύμπραξη καινοτομίας (ΕΣΚ) για τις πρώτες ύλες με σκοπό να εξηγήσει τον τρόπο με τον οποίο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τα κράτη μέλη, η βιομηχανία και ο ακαδημαϊκός κόσμος σκοπεύουν να συνεργαστούν για να προωθήσουν το στρατηγικό σχέδιο του 2013 για την υλοποίηση της εταιρικής σχέσης, ώστε να επιφέρουν βελτιώσεις όσον αφορά την έρευνα και την καινοτομία, το νομοθετικό περιβάλλον ή την τυποποίηση.

Οι συγκεκριμένοι στόχοι θα περιλαμβάνουν τη δρομολόγηση έως και 10 πιλοτικών σχεδίων για την προώθηση τεχνολογιών για την παραγωγή και τη μεταποίηση πρωτογενών και δευτερογενών πρώτων υλών, για την εξεύρεση υποκατάστατων σε σχέση με τρεις τουλάχιστον εφαρμογές κρίσιμων και σπάνιων πρώτων υλών, καθώς και για τη δημιουργία καλύτερων συνθηκών πλαισίου όσον αφορά τις πρώτες ύλες στην Ευρώπη²⁸.

Για να διευκολύνει τη βιομηχανία στη μετάβαση αυτή, η Επιτροπή θα υποβάλει, το 2014, νομοθετική πρωτοβουλία για την αποδοτικότητα των πόρων και τα απόβλητα. Η πρωτοβουλία θα στηρίζεται στην πρόοδο που έχει επιτευχθεί σε σχέση με την υλοποίηση του χάρτη πορείας για μια αποδοτική από πλευράς πόρων Ευρώπη και θα περιγράφει τα βασικά στοιχεία που είναι απαραίτητα για την αποδέσμευση του οικονομικού δυναμικού της ΕΕ, ώστε αυτό να καταστεί παραγωγικότερο χρησιμοποιώντας, παράλληλα, λιγότερους πόρους και προσανατολιζόμενο προς μία κυκλική οικονομία. Η πρωτοβουλία αυτή θα περιλαμβάνει

²⁸ Στο πλαίσιο του δεύτερου πυλώνα της πρωτοβουλίας για τις πρώτες ύλες, η Επιτροπή θα δημοσιεύσει έκθεση για τους εθνικούς δείκτες πολιτικής για τα ορυκτά το 2014 σχετικά με τις επιδόσεις των κρατών μελών όσον αφορά τη χορήγηση αδειών και τον καθορισμό χρήσεων γης, καθώς και τη δρομολόγηση δημόσιας διαβούλευσης, ώστε να διερευνηθούν από του κοινού με όλους τους ενδιαφερόμενους, όλες οι πολιτικές επιλογές για την ενδεχόμενη εναρμόνιση ορισμένων πτυχών των διαδικασιών αδειοδότησης και καθορισμού χρήσεων γης.

τα συμπεράσματα που θα εξάγονται από την ανάπτυξη κατάλληλων δεικτών και στόχων και την αναθεώρηση των κύριων στόχων που καθορίζονται στη νομοθεσία της ΕΕ για τα απόβλητα (σύμφωνα με τις ρήτρες αναθεώρησης που προβλέπονται στην οδηγία πλαίσιο για τα απόβλητα, στην οδηγία για τους χώρους υγειονομικής ταφής και στην οδηγία για τις συσκευασίες) και θα διενεργεί εκ των υστέρων αξιολόγηση των οδηγιών για τη διαχείριση των αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης αξιολόγησης των επιλογών για την ενίσχυση της συνεκτικότητας των εν λόγω οδηγιών.

Πέρα των προκαταρκτικών αξιολογήσεων και βάσει αυτών, η Επιτροπή θα προτείνει, εφόσον είναι αναγκαίο, μέτρα για την εξάλειψη των στρεβλώσεων ως προς τις τιμές που αποτρέπουν τις εταιρείες της ΕΕ από το να έχουν **πρόσβαση σε βασικούς συντελεστές παραγωγής για τη βιομηχανία σε τιμές της διεθνούς αγοράς**. Η Επιτροπή θα διασφαλίζει την ουδετερότητα της πολιτικής όσον αφορά την πρόσβαση στη βιομάζα για διάφορους σκοπούς ώστε να επιτρέπεται η αποτελεσματική χρήση της αρχής της «αλυσιδωτής χρήσης» της βιομάζας για να διασφαλίζεται η αποδοτική και βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων. Επίσης, εάν το κρίνει απαραίτητο, θα εξετάσει τη δυνατότητα να λάβει μέτρα για να επιτρέψει στη βιομηχανία να έχει πρόσβαση, σε τιμές της παγκόσμιας αγοράς, σε βασικούς παραγωγικούς συντελεστές, όπως η βιοαιθανόλη ή το άμυλο για βιομηχανία βιοπροϊόντων, που προέρχονται από παραδοσιακούς τομείς, όπως η βιομηχανία χημικών, η χαρτοποιία και άλλες δασικές βιομηχανίες²⁹.

3.3. Αναβάθμιση των δεξιοτήτων και διευκόλυνση της βιομηχανικής αλλαγής

Οι δεξιότητες αποτελούν βασικό στοιχείο της πολιτικής στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Η Επιτροπή έχει θεσπίσει μια συνολική στρατηγική για τη βελτίωση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, μέσω της πρόβλεψης και της επένδυσης στο ανθρώπινο δυναμικό με την υποστήριξη των χρηματοδοτικών μέσων της ΕΕ, καθώς και εργαλεία για την παρακολούθηση των αναγκών και των τάσεων όσον αφορά τις δεξιότητες και την κατάρτιση και ειδικές πρωτοβουλίες για την από κοινού δράση των σχετικών συντελεστών που ασχολούνται με τις περιόδους μαθητείας, ιδιαίτερα όσων διαθέτουν καθοριστικής σημασίας πληροφορίες και δεξιότητες στις τεχνολογίες της επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών εταίρων.

Οι αναντιστοιχίες των δεξιοτήτων και τα ζητήματα που αφορούν την κατάρτιση ενδέχεται να εξακολουθήσουν να αποτελούν βασική πρόκληση για τη βιομηχανία της ΕΕ τα επόμενα έτη, ιδιαίτερα καθώς η πρόοδος των τεχνολογιών στον τομέα της μεταποίησης θα αυξήσει τη ζήτηση για συγκεκριμένα είδη δεξιοτήτων και κατάρτισης. Υπάρχουν σημαντικές διαφορές όσον αφορά το επίπεδο των δεξιοτήτων και την αποτελεσματικότητα των συστημάτων επαγγελματικής κατάρτισης των κρατών μελών. Οι διαφορές αυτές, όπως και τα υψηλά ποσοστά ανεργίας στα κράτη μέλη που έχουν πληγεί από την κρίση, απαιτούν άμεση δράση για μεγαλύτερες επενδύσεις στην εκπαίδευση και την κατάρτιση. Απαιτείται επίσης να

²⁹ Βλ. τα τμήματα που αφορούν τις βιομηχανίες χημικών και δασοκομίας στο συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής.

βελτιωθεί η διασυνοριακή κινητικότητα. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή έχει εγκρίνει τη σφαιρική μεταρρύθμιση του EURES που θα οδηγήσει σε αυστηρότερη συνεργασία μεταξύ των ευρωπαϊκών δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης και του EOX με στόχο τη διευκόλυνση της κινητικότητας και της αντιστοίχισης των δεξιοτήτων, μέσω μιας σειράς νέων υπηρεσιών και προϊόντων.

Η συμβολή της μαθητείας στην υποστήριξη της βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας είναι ευρέως αναγνωρισμένη. Οι μεγάλες διαφορές στα επιτεύγματα ως προς τις δεξιότητες και στην αποτελεσματικότητα των συστημάτων **επαγγελματικής κατάρτισης** που υπάρχουν μεταξύ των κρατών μελών συνδέονται με την έντονη κρίση ανεργίας στα κράτη μέλη που πλήττονται από την κρίση. Πρωτοβουλίες όπως η ευρωπαϊκή συμμαχία για θέσεις μαθητείας θα εξακολουθήσουν να υποστηρίζουν την ανάπτυξη ποιοτικών και αποτελεσματικών θέσεων μαθητείας που θα προκύπτουν από ισχυρές εταιρικές σχέσεις μεταξύ εργοδοτών και εκπαιδευτικού κλάδου σε όλη την ΕΕ.

Επιπλέον, η Επιτροπή αναπτύσσει μια νέα γενιά του προγράμματος Erasmus για νέους επιχειρηματίες, καθώς και άλλα εργαλεία που θα παρέχουν **θέσεις κατάρτισης σε εταιρείες σε διασυνοριακή βάση**³⁰ μέσω της ενεργού συμμετοχής της βιομηχανίας και των ΜΜΕ. Η ανακοίνωση «Ανασχεδιασμός της Εκπαίδευσης»³¹ ζητεί να δοθεί μεγάλη έμφαση στην ευθυγράμμιση της παροχής δεξιοτήτων με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας στην Ευρώπη, η οποία τώρα ενισχύεται και υποστηρίζεται από το νέο πρόγραμμα χρηματοδότησης Erasmus+. Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να υποστηρίζουν τις προσπάθειες αυτές.

Επί του παρόντος, μόνο το 0,3% του πληθυσμού της ΕΕ μετακινείται σε άλλο κράτος μέλος ετησίως για επαγγελματικούς σκοπούς, σε σύγκριση με ποσοστό 2,4% τις ΗΠΑ. Η ΕΕ μπορεί να διαδραματίσει έναν μοναδικό ρόλο, για να **διευκολύνει τη μαθησιακή κινητικότητα μεταξύ των ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης μέσω του προγράμματος Erasmus+, σε όλα τα επίπεδα: ανταλλαγές στο πλαίσιο των περιόδων μαθητείας και πρακτικής άσκησης και της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης**. Θα ενθαρρυνθεί περαιτέρω η συμμετοχή της βιομηχανίας και των ΜΜΕ σε τέτοιες πρωτοβουλίες. Σε νεοοφραζόμενους κλάδους και τομείς οικονομικής δραστηριότητας **κοινότητες γνώσης και καινοτομίας** θα συμβάλουν στην εξασφάλιση των δεξιοτήτων που απαιτούνται στις νέες αυτές αγορές.

Τα ενδιαφερόμενα μέρη από όλα τα επίπεδα θα πρέπει να καταβάλουν προσπάθειες για την πρόβλεψη και τη διαχείριση των αναγκών σε δεξιότητες και κατάρτιση. Η βιομηχανική πολιτική πρέπει επίσης να διευκολύνει τη βιομηχανική αλλαγή και να συμβάλλει στον εκσυγχρονισμό των βιομηχανικών δομών με σκοπό να αποτραπούν δραστικές, περιττές καταστάσεις αναδιάρθρωσης.

³⁰ Βλ. την πρόταση σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με ένα ποιοτικό πλαίσιο για τις περιόδους άσκησης, της 4 Δεκεμβρίου 2013, COM(2013), 857 final.

³¹ COM(2012) 669 final, «Ανασχεδιασμός της εκπαίδευσης: επενδύοντας στις δεξιότητες για καλύτερα κοινωνικοοικονομικά αποτελέσματα» της 20.11.2012

Καθώς ο αντίκτυπος της αναδιάρθρωσης γίνεται άμεσα αισθητός κυρίως σε περιφερειακό επίπεδο, η διαχείριση και η πρόβλεψη της αλλαγής απαιτεί την ενεργό συμμετοχή των περιφερειών. Στο πνεύμα των επιτυχημένων στρατηγικών «έξυπνης εξειδίκευσης, οι πρωτοβουλίες πολιτικές στο περιφερειακό επίπεδο (σχετικά με τις υποδομές, την κατάρτιση, την έρευνα και την καινοτομία) θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τα αποτελέσματα των επικείμενων αναδιαρθρώσεων.

Για να βοηθηθούν οι περιφέρειες να εκσυγχρονίσουν τη βιομηχανική βάση μέσω της διοχέτευσης πόρων σε πιο παραγωγικούς τομείς και να υποστηριχθούν οι προσπάθειες για ελαχιστοποίηση των ενδεχόμενων κοινωνικών επιπτώσεων, **η Επιτροπή θα προτείνει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για την πρόβλεψη και τη διευκόλυνση της βιομηχανικής αλλαγής σε περιφερειακό επίπεδο.**

Τέλος, η Επιτροπή θα υποβάλει, στις αρχές του 2014, ανακοίνωση με θέμα τη «Δημιουργία θέσεων εργασίας στην πράσινη οικονομία» με σκοπό να επικεντρώσει τις προσπάθειες σε βασικούς οικονομικούς κλάδους που διαθέτουν δυναμικό για δημιουργία θέσεων εργασίας και να αναπτύξει τις νέες δεξιότητες που σχετίζονται με αυτούς³².

4. ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ (ΜΜΕ) ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Η βιομηχανική πολιτική της ΕΕ έδινε κατά παράδοση μεγάλη σημασία στις ΜΜΕ, οι οποίες έχουν ενταχθεί στην πολιτική μας προσέγγιση. Πριν από το τέλος του 2013, το πρόγραμμα για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία έχει επικουρήσει χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στην παροχή 30 δισ. ευρώ νέων κονδυλίων σε περισσότερες από 315 000 ΜΜΕ και θα έχει δημιουργήσει ή διατηρήσει άμεσα περίπου 380 000 θέσεις εργασίας. Επιπλέον, κατά την ίδια περίοδο, τα διαρθρωτικά ταμεία χορήγησαν περίπου 70 δισ. ευρώ για την υποστήριξη επιχειρήσεων, πρωτίστως ΜΜΕ. Χρηματοδοτήθηκαν περίπου 200 000 έργα τα οποία υποστήριζαν πολλές ΜΜΕ το καθένα, συμπεριλαμβανομένων 78 000 επιχειρήσεων στο στάδιο της εκκίνησης, οδηγώντας στη δημιουργία τουλάχιστον 268 000 μόνιμων θέσεων εργασίας (και διασώζοντας πολλές περισσότερες).

Το κανονιστικό και διοικητικό κόστος μπορεί να πλήξει τις ΜΜΕ έως και δέκα φορές περισσότερο από ό,τι τις μεγάλες επιχειρήσεις. Η Επιτροπή έχει συστηματικά προωθήσει την απλούστευση των ρυθμίσεων για τις ΜΜΕ μέσω απαλλαγών για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις και με την εφαρμογή της αρχής «προτεραιότητας στις μικρές επιχειρήσεις». Οι γενικές συνθήκες για τις ΜΜΕ έχουν βελτιωθεί σημαντικά μετά την έκδοση της νομοθετικής πράξης για τις μικρές επιχειρήσεις (Small Business Act -SBA) πριν από πέντε χρόνια. Ο μέσος χρόνος και το κόστος που απαιτούνται για την εκκίνηση μιας επιχείρησης έχουν περιοριστεί (από εννέα σε πέντε ημέρες και από 463 σε 372 ευρώ). Ωστόσο, ο χρόνος και το κόστος για την απόκτηση όλων των αδειών που απαιτούνται για την έναρξη εμπορικών πράξεων παραμένουν σε πολύ υψηλά επίπεδα σε ορισμένα κράτη μέλη.

³² Η απασχόληση και οι κοινωνικές πτυχές της πρόβλεψης των αλλαγών και των αναδιαρθρώσεων εξετάστηκαν στην ανακοίνωση της Επιτροπής, της 13ης Δεκεμβρίου 2013 (COM/2013) 882 final.

Οι νέες δημοσιονομικές προοπτικές για την περίοδο 2014-2020 παρέχουν νέα πιο ισχυρά μέσα για την υποστήριξη της επιχειρηματικότητας και των ΜΜΕ. Για πρώτη φορά περιλαμβάνουν ένα πρόγραμμα, το COSME, το οποίο απευθύνεται ειδικά στις ΜΜΕ. Το πρόγραμμα διαθέτει προϋπολογισμό 2,3 δισ. ευρώ τα οποία προστίθενται στις συνδρομές από άλλες πολιτικές της ΕΕ. Η νέα πολιτική συνοχής αποδίδει ιδιαίτερη προσοχή στην ανταγωνιστικότητα των ΜΜΕ. Ένα ειδικό μέσο που περιλαμβάνεται στο πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» παρέχει χρηματοδότηση για την πρώιμη έρευνα που ενέχει υψηλό ποσοστό κινδύνου και την καινοτομία από μέρους των ΜΜΕ. Η νέα πολιτική για την ανάπτυξη της υπαίθρου ενισχύει ακόμα περισσότερο τις επιχειρήσεις στο στάδιο της εκκίνησης και την ανταγωνιστικότητα των ΜΜΕ στις περιοχές της υπαίθρου³³.

Πέραν αυτής της χρηματοδοτικής υποστήριξης, οι κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις με κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου ασχολούνται ιδιαίτερα με τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ΜΜΕ για τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων τους.

Ωστόσο, για να αποδεσμεύσουν το πλήρες δυναμικό τους, **οι ΜΜΕ πρέπει να ξεπεράσουν τα εμπόδια που περιορίζουν την ανάπτυξή τους**. Η μέση ΜΜΕ στην Ευρώπη είναι μικρότερη σε σύγκριση με τις ΗΠΑ. Υπάρχουν επίσης διαφορές ως προς το μέγεθος των ΜΜΕ και εντός της ΕΕ: η μέση ΜΜΕ στη Γερμανία απασχολεί 7,6 εργαζόμενους, ενώ απασχολεί 3,6 στην Ισπανία και 3,2 στην Ιταλία. Αυτό έχει σημαντικές συνέπειες: όσο μικρότερη είναι η εταιρεία τόσο μεγαλύτερη δυσκολία αντιμετωπίζει στο να επενδύσει στην καινοτομία, στο να πραγματοποιήσει εξαγωγές και να εισχωρήσει σε παγκόσμιες αλυσίδες αξιών, διακυβεύοντας έτσι την ανταγωνιστικότητά της.

Το δυναμικό που διαθέτουν τα **συμπλέγματα φορέων** για τη δημιουργία ευνοϊκών οικοσυστημάτων καινοτομίας για την αμοιβαία ενίσχυση ομίλων ΜΜΕ πρέπει να αξιοποιηθεί περαιτέρω ως μέσο προώθησης της ανάπτυξης. Η Επιτροπή θα διευκολύνει την αντιστοίχιση των ΜΜΕ που επιθυμούν να προσχωρήσουν σε παγκόσμιας εμβέλειας συμπλέγματα φορέων που επιδιώκουν την αριστεία και σε πανευρωπαϊκές αλυσίδες αξιών. Η εστίαση δεν θα περιορίζεται μόνον στους βιομηχανικούς τομείς αλλά και στη διευκόλυνση της διατομεακής και της διασυνοριακής συνεργασίας και της καινοτομίας.

Θα ενσωματωθούν καλύτερα οι αλυσίδες προστιθέμενης αξίας, από την προμήθεια των πρώτων υλών έως τις επιχειρηματικές υπηρεσίες και τη διανομή, καθώς και οι σχέσεις με κέντρα έρευνας, κατάρτισης και εκπαίδευσης. Το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» θα χρηματοδοτεί επίσης τα σχέδια επίδειξης που διευκολύνονται από τα συμπλέγματα φορέων και επιδιώκουν την καινοτομία της αλυσίδας αξίας, με στόχο την υλοποίηση των στρατηγικών της «έξυπνης εξειδίκευσης». Επιπλέον, η Επιτροπή θα ενισχύει το σχέδιο δράσης για την επιχειρηματικότητα με στόχο την ανάπτυξη επιχειρηματικών δεξιοτήτων και

³³ Για το ειδικό δυναμικό της «γαλάζιας ανάπτυξης» βλ. COM(2012) 494 final « Γαλάζια ανάπτυξη ευκαιρίες για βιώσιμη ανάπτυξη στους τομείς της θάλασσας και της ναυτιλίας» της 13.9.2012.

συμπεριφορών και την παροχή βοήθειας στα άτομα για την εμπορική εκμετάλλευση νέων ιδεών.

Μια αναθεωρημένη νομοθετική πράξη για τις μικρές επιχειρήσεις (SBA) θα μπορούσε να δημιουργήσει μεγαλύτερες συνέργειες με τη διαδικασία μεταρρύθμισης που προωθείται στο πλαίσιο του «Ευρωπαϊκού Εξαμήνου», συμβάλλοντας στην ανάπτυξη και στη δημιουργία θέσεων εργασίας. Η Επιτροπή θα εξετάσει το ενδεχόμενο να προβεί σε ενέργειες και, εάν είναι σκόπιμο, να προτείνει νέα νομοθετικά μέτρα, ώστε να διασφαλίσει ότι είναι δυνατή η σύσταση επιχείρησης σε όλα τα κράτη μέλη με μέγιστο κόστος 100 ευρώ και εντός τριών ημερών. Θα εξεταστεί επίσης η δυνατότητα καθορισμού ενός στόχου για την απόκτηση των αναγκαίων αδειών μέσα σε ένα μήνα. Τέλος, η Επιτροπή εξετάζει μέτρα για τη μείωση της χρονικής διάρκειας που απαιτούν οι δικαστικές διαδικασίες ανάκτησης πιστώσεων για τις επιχειρήσεις, για την ανάκαμψη από χρηματοπιστωτικές δυσκολίες και για την αποτροπή της αφερεγγυότητας μέσω της πρόσβασης σε διαδικασίες αναδιάρθρωσης του χρέους που θα είναι αποδοτικές από άποψη κόστους, καθώς και για την παροχή δεύτερης ευκαιρίας σε έντιμους επιχειρηματίες και για τη διευκόλυνση της μεταβίβασης επιχειρήσεων. Η Επιτροπή προτρέπει τα κράτη μέλη να καθιερώσουν ένα τεστ για τις ΜΜΕ ή ένα ισοδύναμο σύστημα στο πλαίσιο των διαδικασιών λήψης αποφάσεων που ακολουθούν και να μειώσουν τον διοικητικό φόρτο³⁴.

Τέλος, η Επιτροπή διερευνά περαιτέρω δυνατότητες για να βοηθήσει τις ΜΜΕ να αναπτύξουν διασυνοριακές συνέργειες, διατηρώντας, παράλληλα, ένα ευέλικτο και απλουστευμένο κανονιστικό πλαίσιο για τις ΜΜΕ. Τα επιχειρηματικά δίκτυα παρουσιάζουν ενδιαφέρουσες επιχειρηματικές ευκαιρίες για την ενίσχυση της διασυνοριακής συνεργασίας. Μέσω της ενισχυμένης ενδοκοινοτικής εξειδίκευσης, τα δίκτυα επιχειρήσεων θα μπορούσαν επίσης να αποτελέσουν σημαντικό παράγοντα καινοτομίας. Η Επιτροπή θα εξετάσει σε ποιο βαθμό, π.χ. μέσω πρακτικών κατευθυντήριων γραμμών, θα μπορούσαν να προταθούν ειδικά μέτρα (π.χ. θέματα προτύπων, ορολογία ή επισήμανση) που μπορούν να προάγουν την ανάπτυξη επιχειρηματικών δικτύων.

5. ΔΙΕΘΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΤΗΣ ΕΕ

³⁴ Οι προτάσεις αυτές θα συντονίζονται και θα συμπληρώνουν άλλες δράσεις που βρίσκονται στο στάδιο της προετοιμασίας στον τομέα της δικαιοσύνης για τη διευκόλυνση της διασυνοριακής ανάκτησης χρεών. Επίσης, στον τομέα αυτό και ως συνέχεια στην ανακοίνωση του 2012 «Μια νέα προσέγγιση για την επιχειρηματική αποτυχία και την αφερεγγυότητα», η καθιέρωση ελάχιστων προτύπων θα επιτρέψει στις εταιρείες που αντιμετωπίζουν χρηματοδοτικές δυσκολίες να αναδιρθώσουν αποτελεσματικά τα χρέη τους και να αποφύγουν την αφερεγγυότητα.

Οι εξαγωγές και το εμπορικό πλεόνασμα της ΕΕ έχουν διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην άμβλυνση του αντίκτυπου της κρίσης. Καθώς εκτιμάται ότι ήδη πριν από το 2015 το 90% της παγκόσμιας οικονομικής μεγέθυνσης θα προέρχεται από χώρες εκτός Ευρώπης, η πρόσβαση στις αγορές τρίτων χωρών θα εξακολουθήσει να αποτελεί βασικό στοιχείο για την ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης. Η βιομηχανία της ΕΕ παρέμεινε σε μεγάλο βαθμό ανταγωνιστική στις διεθνείς αγορές, παρόλα αυτά η συνέχιση της δυναμικής εξαγωγικής επίδοσης δεν μπορεί να θεωρηθεί δεδομένη. Οι ευρωπαϊκές εταιρείες πρέπει να παραμείνουν καινοτομικές και να ενσωματωθούν σε ένα ολοένα και μεγαλύτερο δίκτυο αλυσίδων προστιθέμενης αξίας που να επεκτείνεται σε ολόκληρη την υφήλιο. Η ενσωμάτωση στην παγκόσμια οικονομία πρέπει να συμβαδίζει με την προώθηση ανοικτών και δίκαιων αγορών σε παγκόσμιο επίπεδο.

Η εμπορική πολιτική βρίσκεται στο επίκεντρο του προγράμματος της ΕΕ για τη διεθνοποίηση, όχι μόνο για το άνοιγμα των αγορών αλλά και για την προάσπιση των συμφερόντων της ΕΕ και την ενεργό προώθηση ισότιμων όρων ανταγωνισμού στις τρίτες χώρες. Η ΕΕ έχει δεσμευτεί να προωθήσει περαιτέρω τις ελεύθερες συναλλαγές μέσω του ΠΟΕ, όπως δείχνει η πρόσφατη έγκριση της συμφωνίας για τη διευκόλυνση του εμπορίου. Παράλληλα, η ΕΕ ακολουθεί ένα πρωτοφανές πρόγραμμα στον τομέα του διμερούς εμπορίου και των επενδύσεων με τις συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών, το οποίο αποτελεί τη στιγμή αυτή το πλέον σημαντικό μέσο για τη βελτίωση της πρόσβασης στις αγορές. Η ολοκλήρωση των υπό εξέλιξη διαπραγματεύσεων για τις συμφωνίες ελευθέρων συναλλαγών θα μπορούσε ενδεχομένως να τονώσει το ΑΕΠ της ΕΕ κατά 2% (250 δισ. ευρώ). Η Επιτροπή έχει επίσης προτείνει τροποποίηση των μέσων εμπορικής άμυνας (ΜΕΑ) και ζητεί από το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο να καταλήξουν γρήγορα σε συμφωνία για την ενίσχυση του συστήματος των ΜΕΑ και να μειώσουν το συναφές κόστος ώστε να το καταστήσουν αποτελεσματικότερο στην τόνωση του θεμιτού ανταγωνισμού.

5.1. Πρόσβαση στην αγορά

Ύστερα από τις προόδους που σημειώθηκαν στην κοινή εξωτερική πολιτική, την έναρξη των αποστολών για την ανάπτυξη και τη χάραξη στρατηγικής για την πρόσβαση στις αγορές, η ΕΕ θα πρέπει να εντείνει τις προσπάθειές της για συμμετοχή στην οικονομική διπλωματία, με βάση την αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών μελών, και να απευθυνθεί με ισχυρότερο λόγο στους κοινοτικούς εταίρους για την προάσπιση των επενδύσεων και των συμφερόντων της Ευρώπης στο εξωτερικό. Οι όροι ανταγωνισμού δεν είναι ομοιογενείς σε όλες τις παγκόσμιες αγορές και οι ευρωπαϊκές εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε σημαντικές αναδυόμενες αγορές υφίστανται αθέμιτους όρους.

Ο ευρωπαϊκός τομέας των δημόσιων συμβάσεων είναι ο πλέον ανοικτός στον κόσμο· ωστόσο, οι εταιρείες της ΕΕ αντιμετωπίζουν δυσκολίες όταν προσπαθούν να εισέλθουν σε αγορές δημόσιων συμβάσεων του εξωτερικού. Στις πρόσφατες συμφωνίες ελευθέρων συναλλαγών η ΕΕ έχει επιτύχει σημαντικές βελτιώσεις όσον αφορά την πρόσβαση στις αγορές δημόσιων συμβάσεων. Για παράδειγμα, οι διμερείς διαπραγματεύσεις με τον Καναδά

οδήγησαν σε σημαντικές προόδους όσον αφορά το άνοιγμα των αγορών δημόσιων συμβάσεων σε περιφερειακό επίπεδο. Παρόμοια πρόοδο θα επιδιωχθεί και σε άλλες διμερείς διαπραγματεύσεις, κυρίως με τις Ηνωμένες Πολιτείες και την Ιαπωνία.

Επιπλέον, η Επιτροπή έχει προτείνει νέο μέσο το οποίο, εάν εγκριθεί από τα κράτη μέλη και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, θα επιτρέψει στην ΕΕ να αντιμετωπίσει τις ανισορροπίες στις διεθνείς αγορές δημόσιων συμβάσεων³⁵. Μέσω της διαδικασίας αυτής, οι αναθέτουσες αρχές στα κράτη μέλη θα μπορούν να αποκλείουν τους υποψηφίους για μεγάλα έργα που χρησιμοποιούν αγαθά και υπηρεσίες τα οποία προέρχονται από τρίτη χώρα στην οποία οι αγορές δημόσιων συμβάσεων υπόκεινται σε μεγάλη προστασία. Αυτό αποτελεί καλό παράδειγμα του τρόπου με τον οποίο η αμοιβαιότητα μπορεί να αποφέρει θετικά αποτελέσματα για την ΕΕ σε διεθνές επίπεδο.

Οι υπηρεσίες αποτελούν το 40% της προστιθέμενης αξίας στις ευρωπαϊκές εξαγωγές μεταποιημένων προϊόντων. Περίπου το ένα τρίτο περίπου των θέσεων εργασίας που δημιουργούνται από τις εξαγωγές τέτοιων προϊόντων βρίσκονται πράγματι σε εταιρείες που παρέχουν βοηθητικές υπηρεσίες στους εξαγωγείς εμπορευμάτων. Συνεπώς, οι καλύτερες και φθηνότερες υπηρεσίες αποτελούν βασική μεταβλητή στην εξίσωση της βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας. Η βελτίωση της ενσωμάτωσης των εταιρειών της ΕΕ στις παγκόσμιες αλυσίδες προστιθέμενης αξίας θα διευκολύνει την πρόσβαση σε υπηρεσίες υψηλού επιπέδου και θα βελτιώσει την ανταγωνιστικότητα των εξαγωγών της ΕΕ σε εμπορεύματα και υπηρεσίες.

Οι προσπάθειες για αύξηση της διεθνοποίησης των ΜΜΕ προβάλλει ως ιδιαίτερης σημασίας προτεραιότητα. Στην ΕΕ το 10% των κορυφαίων εξαγωγικών εταιρειών αντιστοιχούν κατά κανόνα στο 70-80% των όγκων εξαγωγών και η Επιτροπή θα επιδιώξει να αυξήσει όχι μόνον τους όγκους των εξαγωγών, αλλά και τον αριθμό των εξαγωγικών εταιρειών, για να διευκολύνει την ένταξη των εταιρειών της ΕΕ στις παγκόσμιες αλυσίδες προστιθέμενης αξίας.

Η ενίσχυση της πρόσβασης στις αγορές απαιτεί τη χρήση ενός συνδυασμού εργαλείων της εμπορικής πολιτικής με τον οποίο θα αντιμετωπίζονται τα συγκεκριμένα προβλήματα τα οποία συναντούν οι εταιρείες όταν εξάγουν ή όταν επενδύουν σε τρίτες χώρες. Η στρατηγική για την πρόσβαση στις αγορές διαδραματίζει βασικό ρόλο στην αντιμετώπιση των προκλήσεων αυτών μέσω κοινών προσπαθειών της Επιτροπής, των κρατών μελών και των επιχειρήσεων. Η ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων ενδιαφερόμενων μερών θα αυξήσει την αποτελεσματικότητα και την επιτυχία όσον αφορά την αντιμετώπιση των εμποδίων αυτών.

³⁵ COM(2012) 124 final της 21.3.2012, Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την πρόσβαση των αγαθών και υπηρεσιών τρίτων χωρών στην εσωτερική αγορά της Ένωσης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων και τις διαδικασίες που υποστηρίζουν τις διαπραγματεύσεις σχετικά με την πρόσβαση των αγαθών και υπηρεσιών της Ένωσης στις αγορές δημοσίων συμβάσεων τρίτων χωρών

Για την προώθηση της πρόσβασης στις αγορές ανά την υφήλιο, η Επιτροπή:

- θα εξακολουθήσει, στο πλαίσιο της γενικής διαπραγματευτικής μας στρατηγικής για συμφωνίες ελευθέρων συναλλαγών με βασικούς διμερείς εμπορικούς εταίρους, όπως τις ΗΠΑ, τον Καναδά, την Ιαπωνία και την Ινδία, να επιδιώκει τη βελτίωση της πρόσβασης της ευρωπαϊκής βιομηχανίας στις αγορές, και να προωθεί τις υφιστάμενες συμφωνίες ελευθέρων συναλλαγών μέσω τακτικής παρακολούθησης, αξιολόγησης και υλοποίησης.*
- θα εξακολουθήσει να επιδιώκει διαπραγματεύσεις και τη σύναψη σφαιρικών και σε βάθος συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών και τη σύναψη συμφωνιών σχετικά με τη διαπίστευση και την αποδοχή των βιομηχανικών προϊόντων μεταξύ της ΕΕ και των χωρών της Νότιας Μεσογείου και των χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης.*
- θα εξακολουθήσει να συνεργάζεται με όργανα του ΠΟΕ για να αποτρέψει και να εμποδίσει τρίτες χώρες να άρουν τεχνικά εμπόδια στο εμπόριο, μεταξύ άλλων και με τη χρήση του διακανονισμού των διαφορών, εφόσον απαιτείται.*
- θα ενισχύσει τις «αποστολές για την ανάπτυξη» και θα αξιοποιήσει τις υπηρεσίες του δικτύου Enterprise Europe για την προώθηση της διεθνοποίησης των ΜΜΕ και θα υποστηρίξει την οργάνωση και την παρακολούθηση ενεργειών στο πλαίσιο των «αποστολών για την ανάπτυξη».*
- θα προβεί σε συζητήσεις με τις ΜΜΕ και θα προαγάγει τη συνεργασία με τους διεθνείς μας εταίρους - σε διμερή βάση με τις ΗΠΑ, την Κίνα, τη Ρωσία και τη Βραζιλία και σε πολυμερή βάση στο πλαίσιο της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, της Βιομηχανικής Συνεργασίας ΕΕ-MED, τη διεύρυνση και τις χώρες ΑΚΕ.*
- θα εξακολουθήσει να εφαρμόζει τη στρατηγική πρόσβασης στις αγορές ως μέσο για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων προβλημάτων που συναντούν οι ευρωπαϊκές εταιρείες, με ιδιαίτερη έμφαση στις ΜΜΕ, που βρίσκονται αντιμέτωπες με τις μεγαλύτερες προκλήσεις όταν προσκρούουν σε εμπορικούς φραγμούς σε τρίτες χώρες.*

5.2. Τυποποίηση, κανονιστική συνεργασία και δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας και δημόσιες συμβάσεις

Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να προάγει τα διεθνή πρότυπα και τη κανονιστική συνεργασία, αξιοποιώντας τον ρόλο της ΕΕ ως de facto παράγοντα καθορισμού προτύπων, να διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στην ενίσχυση του συστήματος διεθνούς τυποποίησης. Η κανονιστική συνεργασία με άλλες χώρες θα αποτελεί προτεραιότητα, ιδιαίτερα στις εν εξελίξει διμερείς διαπραγματεύσεις με τις Ηνωμένες Πολιτείες και την Ιαπωνία ενώ το κύριο σημείο στο οποίο θα δοθεί προσοχή θα είναι τα εμπόδια «πίσω από τα

σύνορα» για το εμπόριο και τις επενδύσεις. Η αύξηση του επιπέδου διαφάνειας και κανονιστικής σύγκλισης θα ενισχύσει κατά πολύ τις υπερατλαντικές ευκαιρίες που παρέχονται στις εταιρείες των ΕΕ και θα συμβάλει στη μείωση του κόστους πρόσβασης στις αγορές.

Σε έναν κόσμο όπου η ανταγωνιστικότητα συχνά απορρέει από το πλεονέκτημα του «πρωτοπόρου» και το εμπορικό σήμα είναι όλο και πιο σημαντικό για τις εταιρείες της ΕΕ να διατηρήσουν τα δικαιώματά τους βιομηχανικής ιδιοκτησίας στις σχετικές αγορές, ιδιαίτερα στις δημιουργικές βιομηχανίες όπου οι απομιμήσεις αποτελούν σοβαρό πρόβλημα. Για την επέκταση της υποστήριξης που παρέχεται στις επιχειρήσεις, η Επιτροπή έχει ήδη επεκτείνει το δίκτυο των γραφείων εξυπηρέτησης που διαθέτει σχετικά με τα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας στο ASEAN και στο MERCOSUR για να παρέχει υπηρεσίες σε μια ευρύτερη γεωγραφική περιοχή και θα εξετάσει τη δυνατότητα περαιτέρω γεωγραφικής επέκτασης τέτοιων υπηρεσιών υποστήριξης.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η Ευρώπη χρειάζεται επειγόντως να ενισχύει τη βάση για **βιώσιμη ανάπτυξη και εκσυγχρονισμό κατά την μετά κρίση εποχή**. Για τον σκοπό αυτό, πρέπει να στείλει ένα σαφές μήνυμα της δέσμευσής της υπέρ της επαναβιομηχάνισης, του εκσυγχρονισμού της ευρωπαϊκής βιομηχανικής βάσης και της προώθησης ενός ανταγωνιστικού πλαισίου για τη βιομηχανία της ΕΕ.

Εξαιτίας της σημασίας που έχουν για το μέλλον της Ευρώπης οι προκλήσεις που θα αντιμετωπίσει απαιτείται προσοχή και πολιτική καθοδήγηση στο υψηλότερο πολιτικό επίπεδο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Αυτό έχει καθοριστική σημασία για να διασφαλιστεί η συνεκτικότητα και η ιεράρχηση όλων των μέσων που έχει η ΕΕ στη διάθεσή της. Μια βιομηχανική στρατηγική δεν μπορεί να υλοποιηθεί μεμονωμένα καθώς έχει πολυάριθμες αλληλεπιδράσεις και επικαλύψεις με πολλούς άλλους τομείς πολιτικής.

Κατά συνέπεια, η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να αναγνωρίσουν την κεντρική σημασία της βιομηχανίας για την τόνωση της ανταγωνιστικότητας και της βιώσιμης ανάπτυξης της Ευρώπης και για μια πιο συστηματική συνεκτίμηση των σημείων ανησυχίας που αφορούν την ανταγωνιστικότητα σε όλους τους τομείς πολιτικής.

Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή θεωρεί ότι θα πρέπει να επιδιωχθούν οι ακόλουθες προτεραιότητες για την υποστήριξη της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας:

- *Συνέχιση της εμβάθυνσης της ενσωμάτωσης της βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας σε άλλους τομείς πολιτικής με σκοπό την υποστήριξη της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας της ΕΕ, δεδομένης της σημασίας που έχει η συμβολή της βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας στη συνολική ανταγωνιστική επίδοση της ΕΕ. Για παράδειγμα, ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στην αύξηση της παραγωγικότητας των*

επιχειρηματικών υπηρεσιών για την αύξηση της βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας και της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας της ΕΕ γενικότερα.

- *Μεγιστοποίηση του δυναμικού της εσωτερικής αγοράς με την ανάπτυξη των αναγκαίων υποδομών, την παροχή σταθερού, απλουστευμένου και προβλέψιμου κανονιστικού πλαισίου που να ευνοεί την επιχειρηματικότητα και την καινοτομία, την είσοδο στις αγορές κεφαλαίων, τη βελτίωση των δυνατοτήτων κατάρτισης και κινητικότητας των πολιτικών και την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών για να αποτελέσει μείζονα παράγοντα βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας*
- *Αποτελεσματική εφαρμογή των μέσων περιφερειακής ανάπτυξης με εθνικά μέσα και μέσα της ΕΕ για την υποστήριξη της καινοτομίας, των δεξιοτήτων και της επιχειρηματικότητας για την επίτευξη βιομηχανικής αλλαγής και την τόνωση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας της ΕΕ.*
- *Για την ενθάρρυνση των επενδύσεων, οι επιχειρήσεις απαιτούν πρόσβαση σε κρίσιμης σημασίας συντελεστές παραγωγής, και ειδικότερα, ενέργεια και πρώτες ύλες, σε προσιτές τιμές που αντανακλούν τις διεθνείς συνθήκες κόστους. Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των μέσων πολιτικής για την επίτευξη των διαφόρων στόχων τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε εθνικό επίπεδο δεν πρέπει να οδηγούν σε στρεβλώσεις τιμών που συνεπάγονται δυσανάλογες τιμές για τις εν λόγω εισφορές. Πρέπει επίσης να ληφθούν μέτρα στην εσωτερική αγορά και σε διεθνές επίπεδο για τη διασφάλιση επαρκούς παροχής αυτών των συντελεστών παραγωγής, καθώς και για την αύξηση της ενεργειακής αποδοτικότητας και της αποδοτικότητας των πόρων και τη μείωση των αποβλήτων.*
- *Πρέπει να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια για τη διευκόλυνση της προσχώρησης των εταιρειών της ΕΕ στις αλυσίδες προστιθέμενης αξίας σε παγκόσμιο επίπεδο για να τονωθεί η ανταγωνιστικότητά τους και να διασφαλιστεί η πρόσβαση στις παγκόσμιες αγορές σε πιο ευνοϊκούς όρους ανταγωνισμού.*
- *Τέλος, ο στόχος της αναζωογόνησης της οικονομίας της ΕΕ απαιτεί την υποστήριξη των προσπαθειών επαναβιομηχάνισης, σύμφωνα με τη φιλοδοξία της Επιτροπής να αυξήσει τη συμβολή της βιομηχανίας στο ΑΕΠ κατά 20% έως το 2020.*